

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 5 Φεβρουαρίου 2014, με την ακόλουθη σύνθεση : Ιωάννης Καραβοκύρης, Πρόεδρος, Νικόλαος Αγγελάρας, Φλωρεντία Καλδή, Ιωάννης Σαρμάς, Ανδρονίκη Θεοτοκάτου, Σωτηρία Ντούνη, Ευφροσύνη Κραμποβίτη, Γαρυφαλλιά Καλαμπαλίκη και Ευάγγελος Νταής, Αντιπρόεδροι, Χρυσούλα Καραμαδούκη, Μαρία Βλαχάκη, Γεώργιος Βοΐλης, Γεωργία Μαραγκού, Βασιλική Ανδρεοπούλου, Μαρία Αθανασοπούλου, Ασημίνα Σαντοριναίου, Ελένη Λυκεσά, Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Κωνσταντίνα Ζώη, Δημήτριος Πέππας, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Αγγελική Μυλωνά, Γεωργία Τζομάκα, Αργυρώ Λεβέντη, Χριστίνα Ρασσιά, Θεολογία Γναρδέλλη (εισηγήτρια), Βιργινία Σκεύη, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Αγγελική Μαυρουδή, Βασιλική Σοφianού, Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Δέσποινα Τζούμα, Δημήτριος Τσακανίκας και Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Σύμβουλοι (ο Αντιπρόεδρος Μιχαήλ Ζυμής και οι Σύμβουλοι Άννα Λιγωμένου, Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Σταμάτιος Πουλής και Στυλιανός Λεντιδάκης απουσίασαν δικαιολογημένα).

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ : Διονύσιος Λασκαράτος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ : Ιωάννα Αντωνογιαννάκη, Γενική Συντονίστρια, που ασκεί και καθήκοντα αναπληρώτριας Επιτρόπου στην Υπηρεσία Επιτρόπου στη Γραμματεία του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από ... (Α.Β.Δ... ΙΙ Τμ. και Α.Β.Δ. ... Ολ. Ε.Σ.) έφεση του ... ο οποίος εμφανίστηκε χωρίς δικηγόρο στο ακροατήριο, δήλωσε ότι νομιμοποιεί τον υπογράφοντα το δικόγραφο της έφεσης δικηγόρο και ζήτησε να εκδικαστεί η υπόθεσή του,

κ α τ ά του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο εκπροσωπεί ο Υπουργός Οικονομικών, που παραστάθηκε διά του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Κωνσταντίνου Κατσούλα και του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη, και

κ α τ ά της ... πράξης αναπροσαρμογής σύνταξης (Ν. 4093/2012) του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γενική Διεύθυνση Συντάξεων, Δ/νσεις Κανονισμού & Εντολής Πληρωμής Πολιτικών Συντάξεων & Συντάξεων Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. & Ειδικών Κατηγοριών) και πάσης συναφούς προς αυτήν πράξης ή παράλειψης της διοίκησης, ίδια της από ... απόφασης αυτού.

Υπέρ του ως άνω εκκαλούντος και κατά του Ελληνικού Δημοσίου ασκήθηκαν οι παρεμβάσεις α) από ... (Α.Β.Δ. ...) του ... ο οποίος παραστάθηκε μετά των πληρεξουσίων δικηγόρων Λάμπρου Γεωργακόπουλου (ΑΜ/ΔΣΑ 80117) και Παναγιώτη Αθανασόπουλου (ΑΜ/ΔΣΑ 80176) και β) από ... (Α.Β.Δ. ...) του ... ο οποίος παραστάθηκε μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου Νικολάου Καραμέτου (ΑΜ/ΔΣΑ 24432).

Η έφεση αυτή εισάγεται για εκδίκαση ενώπιον της Ολομέλειας του Δικαστηρίου τούτου μετά τη ... Πράξη της Επιτροπής του άρθρου 108Α του π.δ.1225/1981.

Με την ... πράξη του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γενική Διεύθυνση Συντάξεων, Δ/νσεις Κανονισμού & Εντολής Πληρωμής Πολιτικών Συντάξεων & Συντάξεων Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. & Ειδικών Κατηγοριών) αναπροσαρμόστηκε (μειώθηκε), αναδρομικά από 1.8.2012, η σύνταξη του εκκαλούντος, συνταξιούχου δικαστικού λειτουργού, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4093/2012, άρθρο πρώτο παρ. Γ υποπαρ. Γ.1., σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 9 του π.δ.169/2007, ενώ με την από ... απόφαση αυτού «Επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθεισών συντάξεων που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων της υποπαραγράφου Γ1 περ. 13 έως 36 του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012» αποφασίστηκε η παρακράτηση, σε έξι μηνιαίες δόσεις, από τη σύνταξη του ως άνω εκκαλούντος του ποσού που εισέπραξε αχρεώστητα για το χρονικό διάστημα από 1.8.2012 έως 31.12.2012, λόγω του επαναπροσδιορισμού (μείωσης) της σύνταξής του με την ανωτέρω πράξη.

Με την ένδικη έφεση και για τους λόγους που αναφέρονται σ' αυτή ζητείται η εξαφάνιση των εκκαλουμένων πράξεων καθώς και κάθε άλλης συναφούς πράξης και η καταδίκη του αντιδίκου Δημοσίου στη δικαστική δαπάνη του εκκαλούντος.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τους πληρεξούσιους δικηγόρους των παρεμβαινόντων, οι οποίοι ζήτησαν να γίνουν δεκτές οι ασκηθείσες υπέρ της έφεσης παρεμβάσεις.

Τους εκπροσώπους του Ελληνικού Δημοσίου, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους και Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, οι οποίοι ζήτησαν να απορριφθούν η έφεση και οι παρεμβάσεις ως απαράδεκτες, σε κάθε περίπτωση ως νόμω και ουσία αβάσιμες, και να παραπεμφθούν στο Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, ελλείψει δικαιοδοσίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατέθεσαν δε στις ... και ..., αντίστοιχα, τα από ... και ... υπομνήματα. Και,

Το Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε τη μη παραπομπή της υπόθεσης (έφεσης και παρεμβάσεων) στο Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, τη μη νομιμότητα των προσβαλλόμενων με την ένδικη έφεση πράξεων και την παραπομπή της υπόθεσης στο αρμόδιο ΙΙ Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την περαιτέρω εκδίκασή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη με παρόντες τους δικαστές που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από τις Συμβούλους Γεωργία Μαραγκού, Ελένη Λυκεσά, Γεωργία Τζομάκα και Αγγελική Πανουτσακοπούλου που απουσίασαν λόγω κωλύματος, καθώς και τη Σύμβουλο Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου που αποχώρησε από τη διάσκεψη, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 1968/1991, με την παρουσία της Γραμματέως Μάρθας Δήμου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο,

Αποφάσισε τα εξής:

1. Η ένδικη έφεση εισάγεται για εκδίκαση ενώπιον της Ολομέλειας του Δικαστηρίου τούτου μετά τη ... Πράξη της Επιτροπής του άρθρου 108Α “Πρότυπη δίκη – προδικαστικό ερώτημα” του π.δ.1225/1981, με την οποία έγινε δεκτό το σχετικό αίτημα του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, λόγω του ότι με αυτή «τίθεται ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος της αναπροσαρμογής (μείωσης) των συντάξεων, βάσει των διατάξεων των ν. 4093/2012 και 4151/2013, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του π.δ. 169/2007, αναδρομικά από 1.8.2012, το οποίο έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων».

2. Το Σύνταγμα ορίζει στο άρθρο 88 παρ. 2, όπως αντικαταστάθηκε με το από 6.4.2001 Ψήφισμα της Ζ΄ Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων (ΦΕΚ Α΄ 87), ότι «... Κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 94, 95 και 98, διαφορές σχετικά με τις κάθε είδους αποδοχές και τις συντάξεις των δικαστικών λειτουργών και εφόσον η επίλυση των σχετικών νομικών ζητημάτων μπορεί να επηρεάσει τη μισθολογική, συνταξιοδοτική ή φορολογική κατάσταση ευρύτερου κύκλου προσώπων, εκδικάζονται από το ειδικό δικαστήριο του άρθρου 99. Το δικαστήριο στις περιπτώσεις αυτές συγκροτείται με τη συμμετοχή ενός επιπλέον τακτικού καθηγητή και ενός επιπλέον δικηγόρου, όπως νόμος ορίζει. ...». Εξάλλου, ο ν.3038/2002 «Για την επίλυση των διαφορών του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 180), που εκδόθηκε σε εκτέλεση της ανωτέρω διάταξης του Συντάγματος, ορίζει στο άρθρο 4 ότι «Στο Ειδικό Δικαστήριο που προβλέπεται με το άρθρο 88 παρ. 2 του Συντάγματος υπάγονται

οι διαφορές που αναφέρονται σε κάθε είδους αποδοχές και συντάξεις των δικαστικών λειτουργών και του κύριου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, εφόσον η επίλυση των σχετικών νομικών ζητημάτων μπορεί να επηρεάσει τη μισθολογική, συνταξιοδοτική ή φορολογική κατάσταση ευρύτερου κύκλου προσώπων» και στο άρθρο 5 ότι «1. Το Ειδικό Δικαστήριο εάν κρίνει ότι δεν έχει δικαιοδοσία παραπέμπει την υπόθεση στο αρμόδιο τακτικό διοικητικό δικαστήριο ή το Ελεγκτικό Συνέδριο. Η παραπεμπτική απόφαση είναι δεσμευτική για το δικαστήριο στο οποίο γίνεται η παραπομπή. 2. Το τακτικό διοικητικό δικαστήριο ή το Ελεγκτικό Συνέδριο, εάν κρίνει ότι στη διαφορά που έχει εισαχθεί απευθείας σε αυτό ανακύπτουν νομικά ζητήματα, η επίλυση των οποίων μπορεί να επηρεάσει τη μισθολογική, συνταξιοδοτική ή φορολογική κατάσταση ευρύτερου κύκλου προσώπων, παραπέμπει τη διαφορά αυτή στο Ειδικό Δικαστήριο. ...».

3. Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, ερμηνευομένων εν όψει του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, στη δικαιοδοσία του Ειδικού Δικαστηρίου υπάγονται οι σχετικές με κάθε είδους αποδοχές και συντάξεις των δικαστικών λειτουργών διαφορές, εφόσον η επίλυση των οικείων νομικών ζητημάτων αφορά ειδικά στους δικαστικούς λειτουργούς και μπορεί ταυτόχρονα να επηρεάσει τη μισθολογική, συνταξιοδοτική ή φορολογική κατάσταση ευρύτερου κύκλου των προσώπων αυτών. Αντιθέτως, δεν υπάγονται στη δικαιοδοσία του Ειδικού Δικαστηρίου μισθολογικές και συνταξιοδοτικές διαφορές δικαστικών λειτουργών, στις οποίες ανακύπτουν ζητήματα που αφορούν και άλλες κατηγορίες υπαλλήλων ή συνταξιούχων του Δημοσίου. Και τούτο διότι, όταν το

αρμόδιο τακτικό διοικητικό δικαστήριο ή το Ελεγκτικό Συνέδριο εκδικάζει όμοια με τα εγειρόμενα ενώπιον του Ειδικού Δικαστηρίου νομικά ζητήματα που αφορούν και σε άλλους, πλην των δικαστικών λειτουργών, υπαλλήλους ή συνταξιούχους του Δημοσίου, ενδέχεται να εκδοθούν αντιφατικές αποφάσεις για το ίδιο νομικό ζήτημα, χωρίς να υπάρχει δυνατότητα άρσης της σχετικής αμφισβήτησης (βλ. Ειδικό Δικαστήριο 8, 89/2013, 5, 109/2012, 4, 61, 62/2011, 11/2010, 71, 165/2008 και 110, 121, 122, 781/2007).

4. Με το ν.4046/2012 (Μνημόνιο ΙΙ) (ΦΕΚ Α' 28/14.2.2012) εγκρίθηκε το Σχέδιο του Μνημονίου Συνεννόησης (Memorandum of Understanding) ... ως προαπαιτούμενο για την υπογραφή και τη θέση σε ισχύ των Συμβάσεων Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης ... τα σχέδια των οποίων επίσης εγκρίθηκαν με τον ίδιο νόμο και προσαρτήθηκαν σ' αυτόν ως Παράρτημα V (άρθρο 1 παρ. 1). Το εν λόγω Μνημόνιο αποτελείται από τα ακόλουθα μέρη: α) Μνημόνιο Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής (Memorandum of Economic and Financial Policies), β) Μνημόνιο Συνεννόησης στις συγκεκριμένες προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής (Memorandum of Understanding on specific Economic Policy Conditionality) και γ) Τεχνικό Μνημόνιο Συνεννόησης (Technical Memorandum of Understanding). Στο πρώτο από τα ανωτέρω τρία επί μέρους Μνημόνια, δηλαδή στο Μνημόνιο Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής, το οποίο προσαρτάται στο ν.4046/12 ως Παράρτημα V 1 και στο οποίο περιγράφονται οι στόχοι, η στρατηγική και οι προοπτικές για την Ελληνική Οικονομία, στο κεφάλαιο με τίτλο «Δημοσιονομική Πολιτική» αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «... 6. Για να διασφαλίσει την

πορεία δημοσιονομικής προσαρμογής του προγράμματος, η κυβέρνηση θα αναλάβει τολμηρές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις από την πλευρά των δαπανών. Λαμβάνοντας υπόψη την προβλεπόμενη πορεία ανάκαμψης, τα συνεχή προβλήματα της Ελλάδας με τη φορολογική συμμόρφωση και την ανάγκη να προσαρμόσουμε κάποια από τα προηγούμενα μέτρα, θα απαιτηθούν επιπρόσθετα μέτρα πέραν εκείνων που έχουν ήδη εγκριθεί στο πλαίσιο της ΜΔΣ [εννοείται : Μεσοπρόθεσμη Δημοσιονομική Στρατηγική] του 2011 και του προϋπολογισμού του 2012. ... 7. Οι βασικές μεταρρυθμίσεις, συμπεριλαμβανομένων αυτών που έχουν καθοριστεί στη ΜΔΣ και στον προϋπολογισμό του 2012, περιλαμβάνουν: ... Μεταρρύθμιση της αποζημίωσης των υπαλλήλων του δημόσιου τομέα. Μέχρι το τέλος Ιουνίου 2012, θα μεταρρυθμίσουμε τα ειδικά μισθολόγια του δημοσίου (που αφορούν το ένα τρίτο της μισθολογικής δαπάνης του δημόσιου τομέα). Σε συμφωνία με τις αρχές της μεταρρύθμισης που ξεκίνησε το 2011, θα προσαρμόσουμε τις αποδοχές για τα ειδικά μισθολόγια (συμπεριλαμβανομένων των δικαστών, των διπλωματών, των μετακλητών, των ιατρών, των καθηγητών, της αστυνομίας και των ένοπλων δυνάμεων), ενώ θα προστατεύσουμε όσους είναι στις χαμηλότερες μισθολογικές κλίμακες με στόχο την πραγματοποίηση μόνιμων καθαρών εξοικονομήσεων ύψους περίπου 0,2 τοις εκατό του ΑΕΠ σε ετήσια βάση. Θα αναθεωρήσουμε επίσης το νέο σύστημα προαγωγών για να διασφαλίσουμε ότι υπάρχουν οι κατάλληλοι έλεγχοι κατά της αύξησης του μισθολογικού κόστους μέσω των προαγωγών. ... 8. ... Δεδομένης της χαμηλής εισπραξίας φόρων σε σύγκριση με τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, η στρατηγική προσαρμογής μας βασίζεται στην εισαγωγή εκτενών μεταρρυθμίσεων στη

φορολογική διοίκηση ... 9. Έχουμε δεσμευθεί να πετύχουμε τον δημοσιονομικό μας στόχο και είμαστε έτοιμοι να λάβουμε διορθωτικά μέτρα στην περίπτωση υποαπόδοσης. Τα διορθωτικά μέτρα, εάν κριθούν αναγκαία, θα περιλαμβάνουν πρόσθετες στοχευμένες μειώσεις στο μισθολογικό κόστος του δημόσιου τομέα και στις κοινωνικές δαπάνες, ... Παρομοίως, στην περίπτωση μιας διαρκούς υπέρ απόδοσης, η οποία θεωρηθεί μόνιμη, θα θέσουμε αυστηρότερους στόχους για το έλλειμμα, αλλά μπορεί επίσης να εξετάσουμε μια μείωση (σε) εισφορές κοινωνικής ασφάλισης. Πρόθεσή μας είναι να διατηρήσουμε το σχετικό φορολογικό βάρος από τους έμμεσους φόρους». Στο δεύτερο από τα ανωτέρω δύο Μνημόνια, δηλαδή στο Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής, το οποίο προσαρτάται στο ν.4046/12 ως Παράρτημα V 2, αναφέρονται, μεταξύ άλλων, στο κεφάλαιο 1 με τίτλο «Δημοσιονομική εξυγίανση», τα εξής: «... Πριν την εκταμίευση, η Κυβέρνηση προβαίνει επίσης στις ακόλουθες εκκρεμείς ενέργειες:... Μέχρι τον Ιούνιο του 2012 η Κυβέρνηση θα θεσπίσει νομοθετικά μια μείωση κατά μέσο όρο 10% στα αποκαλούμενα «ειδικά μισθολόγια» του δημόσιου τομέα, στα οποία το νέο μισθολόγιο δεν ισχύει ...». Στην αιτιολογική έκθεση, που συνοδεύει το ν.4046/12, αναφέρονται μεταξύ άλλων τα εξής: «... Παρά το γεγονός ότι η χώρα και οι πολίτες της κατέβαλαν τεράστια προσπάθεια σταθεροποίησης σε εξαιρετικά σύντομο χρονικό διάστημα, η προσπάθεια εξυγίανσης των δημόσιων οικονομικών και μείωσης του ελλείμματος προσέκρουσε στην επιδείνωση της ύφεσης της ελληνικής οικονομίας, η οποία ταλανίζει τη χώρα, μειώνοντας τα

έσοδα σε σχέση με τα εκάστοτε προσδοκώμενα και αυξάνοντας το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ ...».

5. Κατ' εφαρμογή του ν.4046/2012 εκδόθηκε ο ν.4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του Ν. 4046/12 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016» (ΦΕΚ Α' 222/12.11.2012). Με τις διατάξεις των περιπτώσεων 13-36 της υποπαραγράφου Γ.1 (με τίτλο «Μισθολογικές Διατάξεις του Δημόσιου Τομέα») της παραγράφου Γ (με τίτλο «Ρυθμίσεις Θεμάτων Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής») του άρθρου πρώτου του ανωτέρω νόμου επήλθαν μειώσεις σε όλα τα χαρακτηρισθέντα από το νομοθέτη «ειδικά μισθολόγια», με βάση τα οποία αμείβονται διάφορες κατηγορίες λειτουργών και υπαλλήλων. Ειδικότερα, με την περίπτωση 1 της ανωτέρω υποπαραγράφου ορίστηκε ότι «Τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων, Πάσχα και αδειάς, που προβλέπονται από οποιαδήποτε γενική ή ειδική διάταξη, ... για λειτουργούς, υπαλλήλους και μισθωτούς του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., και Ο.Τ.Α., καθώς και για τα μόνιμα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και αντίστοιχους της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος καταργούνται από 1.1.2013», με τις περιπτώσεις δε 13 έως και 36 επήλθαν μειώσεις στις αποδοχές των υπαγόμενων στα λεγόμενα «ειδικά μισθολόγια» λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών. Ειδικότερα με τις περιπτώσεις 13 και 14 τροποποιήθηκαν τα άρθρα 29 και 30 του ν.3205/03 και επήλθαν, από 1.8.2012, μειώσεις στις αποδοχές των δικαστικών λειτουργών με τη μείωση του βασικού μισθού του Πρωτοδίκη και των αντίστοιχων βαθμών, τη

μείωση των συντελεστών, βάσει των οποίων καθορίζονται οι βασικοί μισθοί των λοιπών βαθμών, και με τη μείωση των προβλεπομένων στις παραγράφους 3, 5 και 6 του άρθρου 30 του ν.3205/03 επιδόματος και αποζημιώσεων (εκ των οποίων η αποζημίωση της παρ. 6 μειώνεται κατ' ελάχιστον).

6. Περαιτέρω, στην περίπτωση 37 της ανωτέρω υποπαραγράφου Γ.1. ορίστηκε ότι «Ο χρόνος και ο τρόπος επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών αποδοχών..., που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας υποπαραγράφου, καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών». Κατ' εξουσιοδότηση της τελευταίας αυτής διάταξης εκδόθηκε η 2/83408/0022/ 14.11.2012 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών με τίτλο «Επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθεισών αποδοχών και συντάξεων που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων της υποπαραγράφου Γ1 του άρθρου πρώτου του Ν.4093/12 (222/Α'/12-11-2012)» (ΦΕΚ Β' 3017/ 14.11.2012). Με την εν λόγω απόφαση ορίστηκαν τα εξής: «1. Τα ποσά που προκύπτουν από τη μείωση των αποδοχών και συντάξεων κατ' εφαρμογή των διατάξεων των περιπτώσεων 13 έως 36 της υποπαραγράφου Γ1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/12 (ΦΕΚ 222/Α'/12-11-2012) και αντιστοιχούν στο χρονικό διάστημα από 1.8.2012 μέχρι την εφαρμογή του νόμου αυτού, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μισθοδοσία ή σύνταξη του μηνός Ιανουαρίου 2013, παρακρατούνται από τη μισθοδοσία ή σύνταξη των μηνών Ιανουαρίου έως Δεκεμβρίου 2013, ως εξής: ... Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις καταληκτική ημερομηνία για την παρακράτηση των οφειλόμενων ποσών είναι η 31-12-2013. 2. Επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω ποσά αναφέρονται

σε αυτά που προκύπτουν από τις μεικτές αποδοχές ... του υπαλλήλου, λειτουργού, στρατιωτικού..., αφαιρουμένων των προβλεπομένων κρατήσεων. Τα οφειλόμενα ποσά που προκύπτουν από την ανωτέρω μείωση θα παρακρατούνται αναλογικά από τους οικείους κωδικούς που εκταμιεύθηκαν. 3. Στην περίπτωση που λειτουργός, υπάλληλος ή στρατιωτικός αποχώρησε από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης και έχει εισπράξει αποδοχές, στις οποίες δεν έχει εφαρμοσθεί η προβλεπόμενη από τις διατάξεις του κοινοποιούμενου νόμου μείωση, τα σχετικά αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά θα παρακρατηθούν συμψηφιστικά από τη σύνταξή του ή σε περίπτωση μεταβίβασης αυτής, από τη σύνταξη των μελών της οικογένειάς του. Η παρακράτηση γίνεται με πράξη του αρμόδιου Διευθυντή Συντάξεων, ύστερα από σχετική βεβαίωση του εκκαθαριστή αποδοχών, για το ποσό που καταβλήθηκε. 4. Στην περίπτωση που λειτουργός, υπάλληλος ή στρατιωτικός αποχώρησε από την υπηρεσία για οποιοδήποτε λόγο, πλην της περίπτωσης της συνταξιοδότησης, και έχει εισπράξει αποδοχές, στις οποίες δεν έχει εφαρμοσθεί η προβλεπόμενη από τις διατάξεις του κοινοποιούμενου νόμου μείωση, τα σχετικά αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά θα πρέπει να επιστραφούν εφάπαξ. Σε περίπτωση που οι ανωτέρω αρνηθούν την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων, γίνεται σε αυτούς καταλογισμός σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 33 του Ν. 2362/95 (ΦΕΚ 247 Α΄)».

7. Εξάλλου, η αιτιολογική έκθεση του ν.4093/2012 αναφέρει, ως προς την υποπαράγραφο Γ.1, τα εξής: «... ρυθμίζονται θέματα μισθολογικού περιεχομένου, τα οποία προβλέπονται στο πλαίσιο εφαρμογής του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος Δημοσιονομικής Προσαρμογής. Ειδικότερα: ... Με τις διατάξεις

των περιπτώσεων 13 έως 36 προβλέπονται, από 1.8.2012 οι μειώσεις επί των αποδοχών όλων των αμειβομένων με ειδικά μισθολόγια. Με τις διατάξεις της περίπτωσης 37 προβλέπεται ότι με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών θα καθορισθεί ο χρόνος και ο τρόπος επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών αποδοχών λόγω της εφαρμογής των διατάξεων που προβλέπουν την περικοπή των αποδοχών των αμειβομένων με ειδικά μισθολόγια.». Επ' ευκαιρία της διάταξης της υποπερίπτωσης β της περίπτωσης 38 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν.4093/12 (με την οποία προστέθηκαν οι λέξεις «και μέχρι την τροποποίηση των διατάξεων του Β' Μέρους του ν. 3205/03 με τις οποίες επέρχονται μειώσεις στα ειδικά μισθολόγια» στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 27 του ν.4024/11, που αφορούσε την αναστολή της ισχύος των σχετικών με το επίδομα χρόνου υπηρεσίας και τις μισθολογικές προαγωγές διατάξεων) ορίστηκε με τη 2/85127/0022/22.11.2012 πράξη του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, με την οποία κοινοποιήθηκαν οι διατάξεις της ανωτέρω υποπαραγράφου Γ.1. στα αρμόδια για την εφαρμογή τους όργανα, ότι επαναφέρονται μεν σε ισχύ, από 1.8.2012 οι ανασταλείσες με την παρ. 5 του άρθρου 38 του ν.3986/2011 διατάξεις για τη χορήγηση επί πλέον ποσοστού στο επίδομα χρόνου υπηρεσίας και για τη χορήγηση ή αύξηση του επιδόματος αυτού στους αμειβόμενους με βάση ειδικά μισθολόγια, καθώς και οι διατάξεις που προβλέπουν την χορήγηση μισθολογικών προαγωγών στους αμειβόμενους με βάση τα μισθολόγια αυτά, και ότι, κατόπιν τούτου, είναι δυνατή πλέον η αναδρομική χορήγηση επιπλέον ποσοστού στο επίδομα χρόνου υπηρεσίας και η αναδρομική απονομή μισθολογικών προαγωγών με τη συμπλήρωση του

απαιτούμενου χρόνου υπηρεσίας από 1.7.2011 και εντεύθεν, αλλά ότι τα οικονομικά αποτελέσματα από την κατά τα ανωτέρω χορήγηση επιδόματος χρόνου υπηρεσίας και μισθολογικών προαγωγών θα γίνει επί των νέων (μειωμένων) αποδοχών που ισχύουν από 1.8.2012 και εντεύθεν και δεν δύνανται να ανατρέχουν σε ημερομηνία προγενέστερη αυτής.

8. Περαιτέρω, στην έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, που συνόδευε το σχέδιο του ανωτέρω νόμου 4093/2012 κατά την υποβολή του προς ψήφιση στη Βουλή, αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Παράγραφος Γ. Τροποποιούνται οι μισθολογικές διατάξεις που διέπουν τους φορείς του δημόσιου τομέα ως ακολούθως: - Καταργούνται, από 1.1.2013, τα επιδόματα εορτών και αδείας υπέρ των υπαλλήλων και λειτουργών του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των άλλων ΝΠΔΔ, καθώς και υπέρ των μισθωτών των ΝΠΔΔ...» - Επανακαθορίζονται, αναδρομικά από 1.8.2012 οι μηνιαίες αποδοχές των υπαλλήλων και λειτουργών, που αμείβονται με ειδικά μισθολόγια. Στις κυριότερες από τις κατηγορίες αυτές, οι οποίες καλύπτουν σχεδόν το 99% του συνόλου των μισθοδοτούμενων, επέρχονται μεταβολές: α) στο βασικό μισθό του βαθμού βάσης, β) στους συντελεστές που προσδιορίζουν το ύψος του βασικού μισθού των λοιπών βαθμών της κατηγορίας και γ) στο ύψος επιμέρους επιδομάτων και παροχών. Έτσι, ανά κατηγορία, οι μεταβολές συνοψίζονται ως ακολούθως : I. Μισθολόγιο Δικαστών ... α) Βασικός μισθός • Πρόεδρος ΑΠ και αντίστοιχοι 3.023 € (σήμερα 4.134 €) • Αντιπρόεδρος και αντίστοιχοι 2.880 € (σήμερα 3.721 €) • Αρεοπαγίτης και αντίστοιχοι 2.525 € (σήμερα 3.307 €) • Εφέτης και αντίστοιχοι 2.258 € (σήμερα 2.894 €) • Πρόεδρος Πρωτοδικών και

αντίστοιχοι 2.009 € (σήμερα 2.480 €) • Πρωτοδίκης και αντίστοιχοι 1.778 € (σήμερα 2.067 €) • Πάρεδρος Πρωτοδικείου και αντίστοιχοι 1.511 € (σήμερα 1.654 €) • Ειρηνοδίκης Δ' Τάξης 1.369 € (σήμερα 1.488 €) β) Το επίδομα για τη δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης κ.λπ. ορίζεται στα εξής ποσά : • 316 €, για Ειρηνοδίκες Γ' και Δ' Τάξης, Παρέδρους Πρωτοδικείου και αντίστοιχους (σήμερα 344,08 €) • 420 €, για Πρωτοδίκη και αντίστοιχους (σήμερα 487,97 €) • 456 €, για Πρόεδρο Πρωτοδικών και αντίστοιχους (σήμερα 563,04 €) • 460 €, για Εφέτη και αντίστοιχους (σήμερα 594,32 €) • 470 €, για Πρόεδρο Εφετών, Αεροπαγίτη και αντίστοιχους (σήμερα 625 €) • 485 €, για Αντιπρόεδρο και αντίστοιχους (σήμερα 656,88 €) • 500 €, για Πρόεδρο και αντίστοιχους (σήμερα 668,16 €) γ) Η πάγια μηνιαία αποζημίωση, λόγω παραμονής στην έδρα κ.λπ., ορίζεται στα εξής ποσά : • 560 €, για δικαστές από το βαθμό του Προέδρου Πρωτοδικών και αντιστοίχων μέχρι το βαθμό του Προέδρου Ανωτάτου Δικαστηρίου (σήμερα 769,12 €) • 460 €, για δικαστές από το βαθμό του Ειρηνοδίκη Δ' Τάξης μέχρι το βαθμό του Πρωτοδίκη (σήμερα 644,44 €)»...».

9. Ακολούθως, μετά τη δημοσίευση του ν.4093/2012 και την κύρωση του κρατικού προϋπολογισμού στον οποίο ενσωματώθηκαν τα μέτρα δημοσιονομικής στρατηγικής που είχαν περιληφθεί στο μεσοπρόθεσμο πλαίσιο δημοσιονομικής στρατηγικής (ν.4095/2012, ΦΕΚ Α'226) το Eurogroup αποφάσισε στις 27 Νοεμβρίου 2012 την αποκατάσταση της ομαλής ροής χρηματοδότησης της Ελλάδας, ενώ τον Δεκέμβριο του 2012 έλαβε χώρα νέα επικαιροποίηση του Μνημονίου Συνεννόησης. Στο επικαιροποιημένο Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής του Δεκεμβρίου 2012

κατεγράφησαν όλα τα μέτρα που είχαν ήδη περιληφθεί στο μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό σχεδιασμό για τον περιορισμό του μισθολογικού κόστους του δημοσίου, μεταξύ των οποίων και η προοδευτική μείωση των αποδοχών των αμειβομένων βάσει «ειδικών μισθολογίων». Ειδικότερα δε, αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «10.6 Πρόσθετα δημοσιονομικά μέτρα για το 2012 και Μεσοπρόθεσμη Δημοσιονομική Στρατηγική για 2013-2016. Τα δημοσιονομικά μέτρα στη Μεσοπρόθεσμη Δημοσιονομική Στρατηγική (ΜΔΣ) ως το 2016 περιλαμβάνουν τα ακόλουθα: 1. Εξορθολογισμός του μισθολογικού κόστους κατά 1.110 εκατομμύρια ευρώ το 2013 και επιπρόσθετα 259 εκατομμύρια ευρώ το 2014, μέσω: ... εξορθολογισμού της μισθολογικής δαπάνης της κεντρικής κυβέρνησης ... - προοδευτικές μειώσεις στις μηνιαίες αμοιβές των υπαλλήλων των ειδικών μισθολογίων (δικαστές, διπλωμάτες γιατροί, διδακτικό προσωπικό ΑΕΙ και ΤΕΙ, Ένοπλες Δυνάμεις και Αστυνομία, υπάλληλοι αεροδρομίων και γενικοί γραμματείς) με εφαρμογή από 1η Αυγούστου 2012 ως ακολούθως: 2 τοις εκατό κάτω από 1.000 ευρώ, 10 τοις εκατό για 1.000-1.500 ευρώ, 30 τοις εκατό για 2.500-4.000 ευρώ και 35 τοις εκατό από 4.000 ευρώ».

10. Από τα εκτεθέντα στις προηγούμενες (4-9) σκέψεις συνάγεται ότι με τις διατάξεις των περιπτώσεων 13-37 της υποπαραγράφου Γ.1. της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012, οι οποίες θεσπίστηκαν από τη Βουλή των Ελλήνων κυριαρχικώς, ο νομοθέτης, αφού διαπίστωσε ότι η οικονομική ύφεση συνεχίζεται και ότι η χώρα εξακολουθεί να έχει «συνεχή προβλήματα με τη φορολογική συμμόρφωση», την είσπραξη ληξιπρόθεσμων οφειλών και την προώθηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, αποφάσισε να λάβει και πάλι,

μεταξύ άλλων, ως μέτρο, για την αντιμετώπιση της συνεχιζόμενης οικονομικής και δημοσιονομικής κρίσης, την περαιτέρω μείωση των αποδοχών μισθοδοτούμενων από το Δημόσιο με βάση «ειδικά μισθολόγια» - οι πρώτες περικοπές των οποίων είχαν επιβληθεί με τους νομούς 3833 και 3845/2010, κατ'επίκληση, τότε, του κίνδυνου χρεωκοπίας της χώρας - ενόψει, προφανώς, του ότι το μέτρο αυτό, εν αντιθέσει με την είσπραξη των φορολογικών εσόδων, μπορεί να εφαρμοστεί αμέσως και έχει άμεσα αποτελέσματα, αφού με την ψήφιση του προβλεπontos τη μείωση νόμου καταβάλλονται αμέσως μειωμένες οι αποδοχές. Αν και καθένα από τα μισθολόγια αυτά αφορούσε διαφορετική κατηγορία λειτουργών η υπαλλήλων, με διαφορετικά καθήκοντα και αποστολή, μεταξύ δε αυτών περιλαμβανόταν και το μισθολόγιο των δικαστικών λειτουργών, ο νομοθέτης αντιμετώπισε όλα αυτά τα μισθολόγια συλλήβδην ως ένα ενιαίο οικονομικό μέγεθος, το οποίο έπρεπε, ως σύνολο λαμβανόμενο, να μειωθεί κατά ποσοστό 10% στο πλαίσιο της προσπάθειας μείωσης του δημοσιονομικού ελλείμματος και του δημοσίου χρέους. Από τα δεδομένα αυτά, τα οποία επιβεβαιώνονται, άλλωστε, και από τις προπαρασκευαστικές εργασίες ψήφισης του ν.4093/2012 συνάγεται, περαιτέρω, ότι ο νομοθέτης, χωρίς να λάβει υπόψη του τους λόγους, για τους οποίους είχε θεσπισθεί ιδιαίτερο μισθολόγιο για καθεμία από τις κατηγορίες λειτουργών ή υπαλλήλων, στους οποίους αφορούσαν τα ανωτέρω «ειδικά μισθολόγια», προέβη σε μείωση αυτών, αποδίδοντας σημασία, για τον καθορισμό του ύψους της μείωσης σε κάθε μισθολόγιο και σε κάθε βαθμό εντός του αυτού μισθολογίου, στο μαθηματικό ύψος των έως τότε χορηγούμενων αποδοχών. Με βάση το κριτήριο αυτό συνάγεται ότι ο νομοθέτης

θέσπισε μεγαλύτερο ποσοστό μείωσης (άνω δηλαδή του 10%, το οποίο εξελήφθη ως μέσος όρος για τις μειώσεις σε όλα τα μισθολόγια) στα μισθολόγια, στα οποία το ύψος των αποδοχών ήταν γενικώς μαθηματικώς υψηλότερο, και μικρότερο σε εκείνα, στα οποία το ύψος των αποδοχών ήταν μαθηματικώς μικρότερο, εντός δε του ίδιου μισθολογίου μείωσε κατά μεγαλύτερο ποσοστό τις αποδοχές των κατεχόντων τους ανώτερους και ανώτατους βαθμούς λειτουργούς και υπαλλήλους (βλ. και την αναφορά, στο προσαρτώμενο ως Παράρτημα V1 στο ν.4046/12 Μνημόνιο Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής, ότι θα προστατευθούν όσοι «είναι στις χαμηλότερες μισθολογικές κλίμακες»). Με βάση αυτό το καθαρώς αριθμητικό κριτήριο ο νομοθέτης καθόρισε τις μειώσεις που επέφερε και στο μισθολόγιο των δικαστικών λειτουργών, και ειδικότερα στο ύψος του βασικού μισθού του Πρωτοδίκη, στους συντελεστές βάσει των οποίων υπολογίζονται οι μισθοί των λοιπών δικαστικών λειτουργών, καθώς και στο ύψος του επιδόματος για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των υποθέσεων και για την αντιστάθμιση των δαπανών, στις οποίες υποβάλλονται κατά την άσκηση του λειτουργήματος τους οι δικαστικοί λειτουργοί, και της πάγιας αποζημίωσης, λόγω των ειδικών συνθηκών υπό τις οποίες προσφέρουν τις υπηρεσίες τους. Σημειωτέον ότι, ενόψει του χρησιμοποιηθέντος κριτηρίου, οι θεσπισθείσες νέες μειώσεις για όλους τους βαθμούς των δικαστικών λειτουργών και ιδιαιτέρως για τους κατέχοντες τους ανώτατους βαθμούς ήταν κατά πολύ υψηλότερες του ποσοστού 10%, όπως προκύπτει από την προαναφερθείσα (στη σκέψη 9) έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με τα περιεχόμενα σε αυτήν συγκριτικά στοιχεία.

11. Με την υπό κρίση έφεση ο εκκαλών, συνταξιούχος δικαστικός λειτουργός, ζητεί την εξαφάνιση α) της ... πράξης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γενική Διεύθυνση Συντάξεων, Δ/νσεις Κανονισμού & Εντολής Πληρωμής Πολιτικών Συντάξεων & Συντάξεων Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. & Ειδικών Κατηγοριών), με την οποία κατ' εφαρμογή των διατάξεων των περιπτώσεων 13 και 14 (κατά το μέρος που αφορά συνταξιοδοτική παροχή, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 9 του π.δ.169/2007), καθώς και της περίπτωσης 37 της υποπαραγράφου Γ.1. της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012, αναπροσαρμόστηκε (μειώθηκε) η σύνταξή του λόγω μείωσης των συντάξιμων αποδοχών του και μάλιστα αναδρομικά από 1.8.2012, καθώς και β) της από ... απόφασης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γενική Διεύθυνση Συντάξεων, Δ/νσεις Κανονισμού & Εντολής Πληρωμής Πολιτικών Συντάξεων & Συντάξεων Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. & Ειδικών Κατηγοριών), με την οποία αποφασίστηκε η παρακράτηση σε 6 μηνιαίες δόσεις από τη σύνταξή του του ποσού σύνταξης που από την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων του ν.4093/2012 προκύπτει ότι καταβλήθηκε αχρεωστήτως, προβάλλοντας ότι οι διατάξεις αυτές αντίκεινται στο Σύνταγμα και ειδικότερα παραβιάζουν α) τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης, όπως έχουν αποκρυσταλλωθεί από τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, διότι πλήττεται ευθέως το κοινωνικό κεφάλαιο και ειδικά η προστασία του γήρατος, β) τη θεμελιώδη συνταγματική αρχή της αξίας του ανθρώπου (άρθρο 2 παρ. 1 του Σ.), γ) το ατομικό δικαίωμα της ιδιοκτησίας το οποίο προστατεύεται τόσο από το άρθρο 17 του Σ. όσο και από το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, δ) τα άρθρα 26, 87 και 88 παρ. 2 του Σ, ε) την αρχή της προστατευόμενης εμπιστοσύνης και στ) τις αρχές της συμμετοχής στα δημόσια βάρη ανάλογα με τις

δυνάμεις εκάστου (άρθρο 4 παρ. 5 του Σ.), της αξιοκρατίας και της αναλογικής ισότητας.

12. Η ένδικη έφεση, έχουσα το περιεχόμενο αυτό και στηριζόμενη στους ως άνω λόγους, παραδεκτώς εισάγεται για εκδίκαση ενώπιον της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο, σύμφωνα και με όσα εκτέθηκαν στη σκέψη 3, είναι το αρμόδιο για την επίλυση των τιθέμενων νομικών ζητημάτων Δικαστήριο, τόσο ως προς την αναπροσαρμογή (μείωση) της σύνταξης όσο και ως προς την αναδρομική αναζήτηση μέρους της σύνταξης, αφενός διότι το νομικό ζήτημα που τίθεται σε αυτήν δεν αφορά ειδικώς και μόνο τους δικαστικούς λειτουργούς, ενόψει του ειδικού καθεστώτος που διέπει τη μισθολογική και κατά συνεκδοχή τη συνταξιοδοτική τους κατάσταση, αλλά την ερμηνεία διάταξης που αφορά όλους αδιακρίτως τους υπαλλήλους και λειτουργούς του Δημοσίου και στρατιωτικούς, οι οποίοι διέπονται από τα λεγόμενα «ειδικά μισθολόγια», αφετέρου δε διότι ο εκκαλόν δεν στηρίζει την έφεσή του αποκλειστικά και μόνο στις ειδικές συνταγματικές εγγυήσεις για την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των δικαστικών λειτουργών και τη συνακόλουθη ιδιαίτερη μισθολογική μεταχείριση που επιφυλάσσει σ' αυτούς το Σύνταγμα, αλλά κυρίως σε συνταγματικές εγγυήσεις που αφορούν και άλλες κατηγορίες συνταξιούχων του Δημοσίου. Συνεπώς, παρέλκει η παραπομπή της υπόθεσης αυτής στο Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος και πρέπει η Ολομέλεια του παρόντος Δικαστηρίου, ενώπιον της οποίας φέρεται προς εκδίκαση η υπό κρίση έφεση μετά την ... Πράξη της Επιτροπής του άρθρου 108Α του π.δ.1225/1981, να προβεί στην επίλυση των ως άνω νομικών ζητημάτων.

Μειοψήφησαν δεκατέσσερα (14) μέλη του Δικαστηρίου, ήτοι η Αντιπρόεδρος Σωτηρία Ντούνη και οι Σύμβουλοι Χρυσούλα Καραμαδούκη, Μαρία Βλαχάκη, Γεώργιος Βοΐλης, Βασιλική Ανδρεοπούλου, Μαρία Αθανασοπούλου, Ασημίνα Σαντοριναίου, Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Κωνσταντίνα Ζώη, Αγγελική Μυλωνά, Βιργινία Σκευή, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Αγγελική Μαυρουδή και Βασιλική Σοφιανού, οι οποίοι διατύπωσαν την ακόλουθη γνώμη: Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, η οποία αποσκοπεί στη διασφάλιση και την εμπέδωση της αρχής της αμεροληψίας κατά την άσκηση της δικαιοδοτικής λειτουργίας (βλ. σχετ. πρακτικά Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων), στη δικαιοδοσία του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 99 του Συντάγματος με διευρυμένη σύνθεση υπάγονται οι σχετικές με κάθε είδους αποδοχές και συντάξεις των δικαστικών λειτουργών διαφορές, οι οποίες εισάγονται με ένδικα βοηθήματα που ασκούνται μετά την έναρξη ισχύος του ν. 3038/2002, δηλαδή μετά την 7.8.2002, υπό την προϋπόθεση ότι η επίλυση των οικείων νομικών ζητημάτων μπορεί να επηρεάσει τη μισθολογική, συνταξιοδοτική ή φορολογική κατάσταση ευρύτερου κύκλου των προσώπων αυτών. Ειδικότερα, η δικαιοδοσία του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος οριοθετείται προεχόντως από την εκάστοτε εφαρμοστέα για την επίλυση των σχετικών νομικών ζητημάτων διάταξη, η οποία, εφ' όσον το αντικείμενό της περιορίζεται στη μισθολογική, συνταξιοδοτική ή φορολογική μεταχείριση των δικαστικών λειτουργών, δικαιολογεί, κατά τη βούληση του συνταγματικού νομοθέτη, την υπαγωγή της διαφοράς στο εν λόγω Δικαστήριο. Τέτοιες διατάξεις αναμφίβολα συνιστούν και

αυτές των περιπτώσεων 13 και 14 της υποπαραγράφου Γ1 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, αφού το ρυθμιστικό τους πεδίο εξαντλείται στον επανακαθορισμό των αποδοχών ειδικώς των δικαστικών λειτουργών, η δε αυτοτέλειά τους δεν αναιρείται από το ότι, από κοινού με τις διατάξεις των περιπτώσεων 15 - 36 της ίδιας υποπαραγράφου, κατατείνουν στον αυτό σκοπό, της μείωσης, δηλαδή, της επιβάρυνσης που συνεπάγονται για τον Κρατικό Προϋπολογισμό τα επιμέρους θεσμοθετηθέντα, για διάφορες κατηγορίες δημοσίων λειτουργών ή υπαλλήλων, «ειδικά μισθολόγια». Αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή, σύμφωνα με την οποία η ρύθμιση αυτή αφορά όλους αδιακρίτως τους υπαλλήλους και λειτουργούς του Δημοσίου και στρατιωτικούς, οι οποίοι διέπονται από τα «ειδικά μισθολόγια», θα οδηγούσε, σε περίπτωση που κριθούν ως αντίθετες προς το Σύνταγμα οι επίμαχες διατάξεις, στο συλλήβδην ανίσχυρο όλων ανεξαιρέτως των διατάξεων των περιπτώσεων 13 επομ. της υποπαραγράφου Γ1 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012. Ενόψει δε της ειδικότητας των θεσπιζόμενων ρυθμίσεων, το νομικό ζήτημα που τίθεται με το υπό κρίση ένδικο βοήθημα αφορά αποκλειστικά τους δικαστικούς λειτουργούς και το ιδιαίτερο μισθολογικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς τους, με βάση το οποίο θα κριθεί και η συμβατότητα των εν λόγω ρυθμίσεων προς το Σύνταγμα (a contrario Ειδ. Δικ. 141/2008). Κατόπιν αυτών, η ένδικη έφεση, με την οποία αμφισβητείται η συμφωνία των ανωτέρω, ειδικών για τους δικαστικούς λειτουργούς, διατάξεων της υποπαραγράφου Γ1 του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012, με τις οποίες κατ' εφαρμογή του άρθρου 9 του π.δ.169/2007 μειώθηκαν οι συντάξεις των συνταξιούχων δικαστικών λειτουργών, προς το

Σύνταγμα και το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, υπάγεται στη δικαιοδοσία του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, στο οποίο και θα έπρεπε να παραπεμφθεί η υπόθεση. Η γνώμη, όμως, αυτή δεν εκράτησε.

13. Περαιτέρω, στο προαναφερθέν άρθρο 108Α του π.δ.1225/1981 (το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 69 του ν.4055/2012) ορίζεται ότι «1. Οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα ή μέσο ενώπιον οποιουδήποτε Τμήματος, μπορεί, ύστερα από αίτημα ενός των διαδίκων ή του Γενικού Επιτρόπου της Επικράτειας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, να εισαχθεί για εκδίκαση ενώπιον της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου με πράξη τριμελούς Επιτροπής, η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τον αρχαιότερο Αντιπρόεδρο ή τον νόμιμο αναπληρωτή του, όταν η υπόθεση εκκρεμεί ενώπιον του Τμήματος στο οποίο προεδρεύει, και τον Πρόεδρο του Τμήματος στο οποίο εκκρεμεί το ένδικο βοήθημα ή μέσο, όταν με αυτό τίθεται ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων. Η πράξη αυτή που δημοσιεύεται σε δύο εφημερίδες των Αθηνών, συνεπάγεται την αναστολή εκδίκασης των εκκρεμών υποθέσεων, στις οποίες τίθεται το ίδιο ζήτημα. Η αναστολή δεν καταλαμβάνει την προσωρινή δικαστική προστασία. Στη δίκη δικαιούται να παρέμβει κάθε διάδικος σε εκκρεμή δίκη, στην οποία τίθεται το ζήτημα αυτό. Μετά την επίλυσή του, η Ολομέλεια μπορεί να παραπέμψει το ένδικο βοήθημα ή μέσο στο αρμόδιο Τμήμα, για περαιτέρω εξέταση. Η απόφαση της Ολομέλειας δεσμεύει τους διαδίκους της ενώπιον της δίκης, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι παρεμβάντες.». Συνεπώς, οι ασκηθείσες στην παρούσα δίκη υπέρ της

ένδικης έφεσης παρεμβάσεις α) από ... του ... και β) από ... του ... είναι παραδεκτές, δεδομένου ότι και οι δύο παρεμβαίνοντες, συνταξιούχοι δικαστικοί λειτουργοί, είναι διάδικοι σε εκκρεμείς δίκες στις οποίες τίθεται το αυτό νομικό ζήτημα κατά την έννοια της προαναφερθείσας διάταξης, εφόσον έχουν ασκήσει τις από 26.3.2013 και 10.5.2013 αντίστοιχα εφέσεις κατά των αφορωσών σε αυτούς πράξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με τις οποίες αφενός αναπροσαρμόστηκε η σύνταξή τους αναδρομικά από 1.8.2012 σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4093/2012, άρθρο πρώτο παρ. Γ υποπαρ. Γ.1., σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 9 του π.δ.169/2007, και αφετέρου αποφασίστηκε η παρακράτηση, σε έξι μηνιαίες δόσεις, από τη σύνταξή τους του ποσού που εισέπραξαν αχρεώστητα για το χρονικό διάστημα από 1.8.2012 έως 31.12.2012, λόγω του επαναπροσδιορισμού (μείωσης) της σύνταξής τους.

14. Στο άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη, ανάλογα με τις δυνάμεις τους», στο δε άρθρο 25 παρ. 1 και 4 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «1. Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους. ... Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας. 2. ... 3. ... 4. Το Κράτος δικαιούται να αξιώνει από όλους τους πολίτες την εκπλήρωση του χρέους της κοινωνικής και εθνικής αλληλεγγύης». Περαιτέρω, στο άρθρο 79 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζεται ότι:

«Η Βουλή κατά την τακτική ετήσια συνεδρό της ψηφίζει τον προϋπολογισμό των εσόδων και εξόδων του Κράτους για το επόμενο έτος ...» και στο άρθρο 106 παρ. 1 αυτού ορίζεται ότι: «Για την εδραίωση της κοινωνικής ειρήνης και την προστασία του γενικού συμφέροντος το Κράτος προγραμματίζει και συντονίζει την οικονομική δραστηριότητα στη Χώρα, επιδιώκοντας να εξασφαλίσει την οικονομική ανάπτυξη όλων των τομέων της εθνικής οικονομίας ...».

15. Από το συνδυασμό των ανωτέρω συνταγματικών διατάξεων συνάγεται ότι σε περιπτώσεις παρατεταμένης οικονομικής κρίσης, ο κοινός νομοθέτης δύναται να θεσπίσει μέτρα περιστολής των δημοσίων δαπανών που συνεπάγονται σοβαρή οικονομική επιβάρυνση μεγάλων κατηγοριών του πληθυσμού και, ιδίως, όσων λαμβάνουν μισθό ή σύνταξη από το δημόσιο ταμείο λόγω της άμεσης εφαρμογής και αποτελεσματικότητας των επιβαλλόμενων σε βάρος τους μέτρων για τον περιορισμό του δημοσίου ελλείμματος. Η δυνατότητα, όμως, αυτή δεν μπορεί να είναι απεριόριστη αλλά έχει ως όριο τις αρχές της αναλογικότητας, της ισότητας στην κατανομή των δημοσίων βαρών και του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, οι οποίες επιτάσσουν το βάρος της δημοσιονομικής προσαρμογής να κατανέμεται μεταξύ όλων των κατηγοριών απασχολούμενων τόσο στο δημόσιο, όσο και στον ιδιωτικό τομέα, όπως, επίσης, και των ασκούντων ελεύθερο επάγγελμα, δεδομένου, μάλιστα, ότι η βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών είναι προς όφελος όλων. Και τούτο διότι, ενόψει και της καθιερούμενης στο άρθρο 25 παρ. 4 του Συντάγματος αξίωσης του κράτους να εκπληρώνουν όλοι οι πολίτες το χρέος της κοινωνικής και εθνικής αλληλεγγύης, δεν είναι επιτρεπτό η επιβάρυνση από τα μέτρα που λαμβάνονται προς

αντιμετώπιση της δυσμενούς και παρατεταμένης οικονομικής συγκυρίας να κατανέμεται πάντοτε σε συγκεκριμένες κατηγορίες πολιτών, όπως είναι οι μισθοδοτούμενοι από το Δημόσιο, οι οποίοι, κατά κανόνα είναι συνεπείς προς τις φορολογικές υποχρεώσεις τους, ώστε η σωρευτική επιβάρυνση αυτών να είναι ιδιαίτερα μεγάλη και να είναι πλέον εμφανής η υπέρβαση των ορίων της αναλογικότητας και της ισότητας στην κατανομή των δημοσίων βαρών, αντί της προώθησης διαρθρωτικών μέτρων ή της είσπραξης των φορολογικών εσόδων από τη μη εφαρμογή των οποίων ευνοούνται, κυρίως, άλλες κατηγορίες πολιτών, από την ασυνέπεια των οποίων κυρίως στο πεδίο της εκπλήρωσης των φορολογικών τους υποχρεώσεων προκαλείται σε μεγάλο βαθμό η δυσμενής οικονομική συγκυρία.

16. Με το ν.2521/1997 (ΦΕΚ Α' 174, άρθρα 1 και 2), θεσπίστηκε νέο μισθολόγιο για τους δικαστικούς λειτουργούς, ευνοϊκότερο σε σχέση με το προϊσχύον. Στο πλαίσιο του νέου αυτού μισθολογίου προβλέφθηκαν για πρώτη φορά αφενός μεν επίδομα για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των υποθέσεων και για την αντιστάθμιση των δαπανών, στις οποίες υποβάλλονται οι δικαστικοί λειτουργοί κατά την άσκηση του λειτουργήματός τους (δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης, οργάνωση γραφείου), και αφετέρου πάγια αποζημίωση, λόγω των συνθηκών, υπό τις οποίες προσφέρουν τις υπηρεσίες τους (πολύωρη παραμονή στην έδρα, απασχόληση χωρίς ωράριο εργασίας, κατ οίκον εργασία, προσφορά υπηρεσιών σε παραμεθόριες και προβληματικές περιοχές). Στη συνέχεια με το άρθρο 55 παρ. 1 του ν.3205/2003 (ΦΕΚ Α' 297) καταργήθηκαν τα ανωτέρω άρθρα 1 και 2 του

ν.2521/1997, οι ρυθμίσεις, όμως, των άρθρων αυτών κατά βάση επανελήφθησαν με τα άρθρα 29-31 του νεότερου αυτού νόμου, τα οποία αποτέλεσαν το Κεφάλαιο Α΄ του Μέρους Β΄ αυτού. Ειδικότερα, με την παρ. 1 του άρθρου 29 επανελήφθησαν οι περιεχόμενοι στο άρθρο 1 παρ. 1 του ν.2521/1997 συντελεστές, με τους οποίους πολλαπλασιάζεται ο μηνιαίος βασικός μισθός του Πρωτοδίκη και των αντίστοιχων με αυτόν βαθμών για τον καθορισμό του μηνιαίου βασικού μισθού όλων των βαθμών της ιεραρχίας των δικαστικών λειτουργών, και με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου 29 αναπροσαρμόστηκε ο μηνιαίος βασικός μισθός του Πρωτοδίκη σε 1.020 ευρώ. Περαιτέρω, με το άρθρο 30 παρ. Α του ανωτέρω ν.3205/2003 α) το επίδομα για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των υποθέσεων, καθώς και για την αντιστάθμιση δαπανών, στις οποίες υποβάλλονται οι δικαστικοί λειτουργοί κατά την άσκηση του λειτουργήματός τους (δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης, οργάνωση γραφείου), καθορίστηκε σε ποσό κυμαινόμενο, αναλόγως του βαθμού του δικαστικού λειτουργού, από 475 ευρώ έως 880 ευρώ, προκειμένου περί των Αντιπροέδρων και των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων και των αντιστοιχών προς αυτούς βαθμών (παρ. Α3), β) η πάγια αποζημίωση, λόγω των ειδικών συνθηκών προσφοράς υπηρεσιών (πολύωρη παραμονή στην έδρα, απασχόληση χωρίς ωράριο εργασίας, κατ' οίκον εργασία, προσφορά υπηρεσιών σε παραμεθόριες και προβληματικές περιοχές) ορίστηκε για δικαστικούς λειτουργούς από το βαθμό του Προέδρου Πρωτοδικών και αντίστοιχων μέχρι και το βαθμό του Προέδρου Ανωτάτου Δικαστηρίου σε 880 ευρώ και για δικαστικούς λειτουργούς από το βαθμό του Ειρηνοδίκη Δ΄ Τάξης μέχρι και το

βαθμό του Εισηγητή του Σ.τ.Ε. και αντίστοιχων σε 734 ευρώ (παρ. Α5) και γ) η αποζημίωση εξόδων παράστασης ορίστηκε για τους δικαστικούς λειτουργούς που φέρουν τον βαθμό του Προέδρου του Σ.τ.Ε. και των αντίστοιχων σε 176 ευρώ, του Αντιπροέδρου του Σ.τ.Ε. και των αντίστοιχων σε 147 ευρώ και του Συμβούλου Επικρατείας και των αντίστοιχων σε 73 ευρώ (παρ. Α6). Ακολούθως, με το άρθρο 57 του ν.3691/2008 (ΦΕΚ Α' 166) επήλθαν τροποποιήσεις στα άρθρα 29 και 30 του ν.3205/03. Ειδικότερα, ο βασικός μισθός του Πρωτοδίκη, όπως είχε καθοριστεί με το άρθρο 29 παρ. 2 του ν.3205/2003 και είχε εν τω μεταξύ αναπροσαρμοστεί, ορίστηκε σε 2.067 ευρώ (παρ. 1 β), το επίδομα για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των υποθέσεων, καθώς και για την αντιστάθμιση των δαπανών, στις οποίες υποβάλλονται οι δικαστικοί λειτουργοί κατά την άσκηση του λειτουργήματός τους, ορίστηκε σε ποσό κυμαινόμενο, αναλόγως του βαθμού του δικαστικού λειτουργού, από 550 ευρώ έως 1.100 ευρώ, προκειμένου περί του Προέδρου Ανωτάτου Δικαστηρίου και των αντιστοίχων προς αυτόν βαθμών (παρ. 2), η πάγια αποζημίωση, λόγω των ειδικών συνθηκών προσφοράς υπηρεσιών, ορίστηκε σε 950 ευρώ και σε 796 ευρώ (παρ. 3 α) και η αποζημίωση εξόδων παράστασης ορίστηκε σε 300 ευρώ, 200 ευρώ και 150 ευρώ (παρ. 4). Περαιτέρω, με την παρ. 3 β του ανωτέρω άρθρου 57 προστέθηκε παράγραφος 7 μετά την παράγραφο Α6 του άρθρου 30 του ν.3205/2003, με την οποία ορίστηκε ότι «Τα ποσά των παραγράφων 3 και 5 (δηλαδή το επίδομα για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των υποθέσεων, καθώς και για την αντιστάθμιση των δαπανών, στις οποίες υποβάλλονται κατά την άσκηση του λειτουργήματός τους οι δικαστικοί

λειτουργοί, και η πάγια αποζημίωση, λόγω των ειδικών συνθηκών προσφοράς υπηρεσιών) αναπροσαρμόζεται κατ' έτος αυτόματα, με αφετηρία την 1.1.2009, σύμφωνα με το ποσοστό της εκάστοτε εισοδηματικής πολιτικής».

17. Με το άρθρο 1 παρ. 2 και 3 του Κεφαλαίου Α' "Μέτρα για τη μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και εισοδηματική πολιτική έτους 2010" του ν.3833/2010 (ΦΕΚ Α' 40/15.3.2010) "Προστασία της εθνικής οικονομίας – Επείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση της δημοσιονομικής κρίσης" ορίστηκαν τα εξής: «2. Τα πάσης φύσεως επιδόματα, αποζημιώσεις και αμοιβές γενικά, καθώς και τα με οποιαδήποτε άλλη ονομασία οριζόμενα και από οποιαδήποτε γενική ή ειδική διάταξη προβλεπόμενα των λειτουργών και υπαλλήλων του Δημοσίου, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως (Ο.Τ.Α.), των μόνιμων στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και αντιστοίχων της Ελληνικής Αστυνομίας, καθώς και του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος μειώνονται κατά ποσοστό δώδεκα τοις εκατό (12%) (δηλαδή προκειμένου περί των δικαστικών λειτουργών η πάγια αποζημίωση και η αποζημίωση εξόδων παράστασης). Τα επιδόματα των παραγράφων Α3 των άρθρων 30 ... του ν. 3205/2003 (δηλαδή το επίδομα για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των υποθέσεων, καθώς και για την αντιστάθμιση των δαπανών, στις οποίες υποβάλλονται οι δικαστικοί λειτουργοί κατά την άσκηση του λειτουργήματος τους) ... μειώνονται κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) και τα επιδόματα των Χριστουγέννων, Πάσχα και αδείας μειώνονται κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) αντίστοιχα. ... 3. (όπως η παράγραφος αυτή τροποποιήθηκε με τις παρ. 3 και 4 του άρθρου 90

του ν.3842/10, ΦΕΚ Α' 58) Από τη μείωση της προηγούμενης παραγράφου εξαιρούνται τα επιδόματα που προβλέπονται στις παρακάτω διατάξεις, όπως ισχύουν κάθε φορά: α) οικογενειακής παροχής (άρθρο ... 30... παρ. Α4...), β) χρόνου υπηρεσίας (άρθρο 30... παρ. Α1...) γ)... , ι) μεταπτυχιακών σπουδών (... άρθρο 30 παρ. 2 ...) ια) ...». Οι ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 1 του ν.3833/2010 άρχισαν να ισχύουν από 1.1.2010, σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 1 του εν λόγω νόμου, ενόψει δε τούτου ορίστηκε με την παρ. 9 του ίδιου άρθρου 1 ότι «Τα ποσά που προκύπτουν από τη μείωση που προβλέπεται στο άρθρο αυτό και αντιστοιχούν στο χρονικό διάστημα από 1.1.2010 μέχρι την εφαρμογή του νόμου αυτού παρακρατούνται από τη μισθοδοσία των επόμενων της ψήφισης του νόμου αυτού μηνών ως εξής: ... ». Εξάλλου, με το άρθρο 8 παρ. 1 του ανωτέρω νόμου καταργήθηκε η προβλεφθείσα με το άρθρο 57 παρ. 3 β του ν.3691/2008 αναπροσαρμογή του επιδόματος για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των υποθέσεων, καθώς και για την αντιστάθμιση των δαπανών, στις οποίες υποβάλλονται οι δικαστικοί λειτουργοί κατά την άσκηση του λειτουργήματός τους, και της χορηγούμενης σε αυτούς πάγιας αποζημίωσης λόγω των ειδικών συνθηκών προσφοράς των υπηρεσιών, και ορίστηκε ότι το ύψος αυτών καθορίζεται εφεξής στο διαμορφωμένο κατά την 31.12.2009.

18. Ακολούθως, με το άρθρο τρίτο “Μέτρα για τη μείωση των δημόσιων δαπανών” του ν.3845/2010 (ΦΕΚ Α' 65/6.5.2010) “Μέτρα για την εφαρμογή του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας από τα κράτη-μέλη της Ζώνης του ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο” ορίστηκαν τα εξής: «1. Τα πάσης φύσεως επιδόματα, αποζημιώσεις και αμοιβές γενικά, καθώς και τα με

οποιαδήποτε άλλη ονομασία οριζόμενα και από οποιαδήποτε γενική ή ειδική διάταξη προβλεπόμενα των λειτουργιών και υπαλλήλων των φορέων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 3833/2010 ... μειώνονται κατά ποσοστό οκτώ τοις εκατό (8%). 2. Από τη μείωση της προηγούμενης παραγράφου εξαιρούνται τα επιδόματα που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 1 του ν. 3833/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. 3... 6. Τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων, Πάσχα και αδείας που προβλέπονται από οποιαδήποτε γενική ή ειδική διάταξη ή ρήτρα ή όρο συλλογικής σύμβασης εργασίας, διαιτητική απόφαση ή με ατομική σύμβαση εργασίας ή συμφωνία, για λειτουργούς, υπάλληλους και μισθωτούς που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των παραγράφων 1 έως και 4 ... καθορίζονται ως εξής: α) Το επίδομα εορτών Χριστουγέννων σε πεντακόσια (500) ευρώ. β) Το επίδομα εορτών Πάσχα σε διακόσια πενήντα (250) ευρώ. γ) Το επίδομα αδείας σε διακόσια πενήντα (250) ευρώ. Τα επιδόματα του προηγούμενου εδαφίου καταβάλλονται εφόσον οι πάσης φύσεως τακτικές αποδοχές, επιδόματα και αμοιβές, συμπεριλαμβανομένων και των επιδομάτων του προηγούμενου εδαφίου, δεν υπερβαίνουν κατά μήνα, υπολογιζόμενες σε δωδεκάμηνη βάση, τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ. Αν με την καταβολή των επιδομάτων του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής, οι πάσης φύσεως τακτικές αποδοχές, επιδόματα και αμοιβές υπερβαίνουν το ύψος αυτό, τα επιδόματα του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής καταβάλλονται μέχρι του ορίου των τριών χιλιάδων (3.000 ευρώ), με ανάλογη μείωση τους. 7. ... 8. ... 9. ...».

19. Στη συνέχεια, με το άρθρο 38 παρ. 5 του ν.3986/2011 «Επείγοντα μέτρα εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (ΦΕΚ Α΄ 152/1.7.2011) ορίστηκε ότι «Αναστέλλονται από 1.7.2011 και μέχρι τη θέσπιση νέου ενιαίου μισθολογίου: α) Οι διατάξεις ... της παραγράφου Α.1 του άρθρου 30, ... του ν. 3205/2003 (που προβλέπουν το επίδομα χρόνου υπηρεσίας των δικαστικών λειτουργών)... β) Οι διατάξεις που προβλέπουν μισθολογική προαγωγή των αμειβομένων με τις διατάξεις του Β΄ Μέρους του ν. 3205/2003 (μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι δικαστικοί λειτουργοί). γ)...», οι διατάξεις δε του ανωτέρω άρθρου διατηρήθηκαν σε ισχύ με την παρ. 2 του άρθρου 27 του ν.4024/2011 (ΦΕΚ Α΄ 226), στην οποία, με το εδάφιο β της περίπτωσης 38 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012, προστέθηκαν οι λέξεις «και μέχρι την τροποποίηση των διατάξεων του Β΄ Μέρους του ν. 3205/2003 με τις οποίες επέρχονται μειώσεις στα ειδικά μισθολόγια».

20. Περαιτέρω, με το άρθρο 55 παρ. 23 ε του ν.4002/2011 «Τροποποίηση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου - Ρυθμίσεις για την ανάπτυξη και τη δημοσιονομική εξυγίανση - κ.λπ.» (ΦΕΚ Α΄ 180/22.8.2011) μειώθηκε από 1.7.2011 περαιτέρω κατά ποσοστό 15% το προβλεπόμενο από την παρ. Α.3 του άρθρου 30 του ν.3205/2003 επίδομα για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των υποθέσεων, καθώς και για την αντιστάθμιση των δαπανών, στις οποίες υποβάλλονται οι δικαστικοί λειτουργοί κατά την άσκηση του λειτουργήματός τους, όπως είχε ήδη διαμορφωθεί.

21. Ακολούθως, με τις διατάξεις των περιπτώσεων 13-36 της υποπαραγράφου Γ.1. (με τίτλο «ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ») της παραγράφου Γ. (με τίτλο «ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ») του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012 (ΦΕΚ 222 Α'/12.11.2012) επήλθαν μειώσεις σε όλα τα χαρακτηρισθέντα από το νομοθέτη ως «ειδικά μισθολόγια», με βάση τα οποία αμείβονται διάφορες κατηγορίες λειτουργών και υπαλλήλων. Ειδικότερα, με τις περιπτώσεις 13 και 14 της ως άνω υποπαραγράφου τροποποιήθηκαν οι διατάξεις των άρθρων 29 και 30 του ν.3205/2003 και μειώθηκαν οι αποδοχές των δικαστικών λειτουργών, με τη μείωση του βασικού μισθού του πρωτοδίκη και των αντίστοιχων βαθμών, τη μείωση των συντελεστών βάσει των οποίων καθορίζονται οι βασικοί μισθοί των λοιπών βαθμών και τη μείωση των προβλεπόμενων επιδομάτων και αποζημιώσεων. Ειδικότερα, στις διατάξεις των ως άνω περιπτώσεων ορίστηκαν τα ακόλουθα: «13. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 29 του ν. 3205/2003 (Α' 297) αντικαθίστανται, από 1.8.2012, ως εξής: «1. Ο μηνιαίος βασικός μισθός όλων των βαθμών της ιεραρχίας των δικαστικών λειτουργών του Συμβουλίου της Επικρατείας (Σ.τ.Ε.), των Πολιτικών και Ποινικών Δικαστηρίων, του Ελεγκτικού Συνεδρίου (Ε.Σ.), των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων (Τ.Δ.Δ.) και της Γενικής Επιτροπείας αυτών, καθορίζεται με βάση το βασικό μισθό του βαθμού του Πρωτοδίκη και των αντίστοιχων με αυτόν βαθμών, ο οποίος πολλαπλασιάζεται με τους παρακάτω συντελεστές και στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ: α. Πρόεδρος Σ.τ.Ε., Πρόεδρος και Εισαγγελέας του

Αρείου Πάγου (Α.Π.), Πρόεδρος του Ε.Σ., Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας του Ε.Σ., Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας των Τ.Δ.Δ.. 1.70 β. Αντιπρόεδρος του Σ.τ.Ε., του Α.Π. και του Ε.Σ., Επίτροπος της Επικρατείας του Ε.Σ. και Επίτροπος της Επικρατείας των Τ.Δ.Δ.. 1.62 γ. Σύμβουλος της Επικρατείας, Αρεοπαγίτης, Αντεισαγγελέας του Α.Π., Σύμβουλος και Αντεπίτροπος του Ε.Σ., Αντεπίτροπος Επικρατείας των Τ.Δ.Δ., Πρόεδρος και Εισαγγελέας Εφετών και Πρόεδρος Εφετών Διοικητικών Δικαστηρίων. 1.42 δ. Πάρεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, Εφέτης, Αντεισαγγελέας Εφετών, Πάρεδρος του Ε.Σ. και Εφέτης Διοικητικών Δικαστηρίων. 1.27 ε. Πρόεδρος και Εισαγγελέας Πρωτοδικών, Πρόεδρος Πρωτοδικών Διοικητικών Δικαστηρίων και Ειρηνοδίκης Α΄ Τάξης. 1.13 στ. Εισηγητής του Σ.τ.Ε. και του Ε.Σ., Πρωτοδίκης, Αντεισαγγελέας Πρωτοδικών, Πρωτοδίκης Διοικητικών Δικαστηρίων και Ειρηνοδίκης Β΄ Τάξης. 1,00 ζ. Δόκιμος Εισηγητής του Σ.τ.Ε. και του Ε.Σ., Πάρεδρος Πρωτοδικείου, Πάρεδρος Εισαγγελίας, Πάρεδρος Πρωτοδικείου των Διοικητικών Δικαστηρίων και Ειρηνοδίκης Γ΄ Τάξης. 0.85 η. Ειρηνοδίκης Δ΄ Τάξης 0.77. 2. Για τη διαμόρφωση των νέων βασικών μισθών της προηγούμενης παραγράφου ο μηνιαίος βασικός μισθός του Πρωτοδίκη ορίζεται σε χίλια επτακόσια εβδομήντα οκτώ (1.778) ευρώ. 14. Οι παράγραφοι 3, 5, και 6 του άρθρου 30 του ν. 3205/2003 αντικαθίστανται, από 1.8.2012, ως εξής: «3. Για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των υποθέσεων, καθώς και για την αντιστάθμιση δαπανών στις οποίες υποβάλλονται κατά την άσκηση του λειτουργήματος τους (δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης, οργάνωση γραφείου), οριζόμενο κατά βαθμό ως εξής: α. Ειρηνοδίκης Γ΄ και Δ΄ Τάξης,

Δόκιμος Εισηγητής του Σ.τ.Ε. και αντίστοιχοι, τριακόσια δέκα έξι ευρώ (316 €).

β. Εισηγητής του Σ.τ.Ε. και αντίστοιχοι, τετρακόσια είκοσι ευρώ (420 €).

γ. Πρόεδρος Πρωτοδικών και αντίστοιχοι, τετρακόσια πενήντα έξι ευρώ (456 €).

δ. Πάρεδρος του Σ.τ.Ε. και αντίστοιχοι, τετρακόσια εξήντα ευρώ (460 €).

ε. Πρόεδρος Εφετών, Σύμβουλος της Επικρατείας και αντίστοιχοι, τετρακόσια εβδομήντα ευρώ (470 €). στ. Αντιπρόεδρος και αντίστοιχοι, τετρακόσια ογδόντα πέντε ευρώ (485 €). ζ. Πρόεδρος και αντίστοιχοι, πεντακόσια ευρώ (500 €).»

5. Πάγια αποζημίωση, λόγω των ειδικών συνθηκών προσφοράς υπηρεσιών (πολύωρη παραμονή στην έδρα, απασχόληση χωρίς ωράριο εργασίας, κατ' οίκον εργασία, προσφορά υπηρεσιών σε παραμεθόριες και προβληματικές περιοχές), οριζόμενη κατά βαθμό ως εξής: Για δικαστικούς λειτουργούς από το βαθμό του Προέδρου Πρωτοδικών και αντίστοιχων, μέχρι και το βαθμό του Προέδρου Ανωτάτου Δικαστηρίου πεντακόσια εξήντα ευρώ (560 €). Για δικαστικούς λειτουργούς από το βαθμό του Ειρηνοδίκη Δ' Τάξης μέχρι και το βαθμό του Εισηγητή του Σ.τ.Ε. και αντίστοιχων, τετρακόσια εξήντα ευρώ (460 €).

6. Αποζημίωση εξόδων παράστασης στους δικαστές που φέρουν βαθμό Προέδρου, Αντιπροέδρου και Συμβούλου Επικρατείας ή αντίστοιχους, οριζόμενη κατά βαθμό ως εξής: Πρόεδρος Σ.τ.Ε. και αντίστοιχοι, διακόσια σαράντα δύο ευρώ (242 €). Αντιπρόεδρος Σ.τ.Ε. και αντίστοιχοι, εκατόν εξήντα ένα ευρώ (161 €). Σύμβουλος Επικρατείας και αντίστοιχοι, εκατόν είκοσι ένα ευρώ (121 €). Η αποζημίωση αυτή δεν παρέχεται σε δικαστικούς λειτουργούς που δεν φέρουν τους ανωτέρω βαθμούς, ανεξαρτήτως της τυχόν μισθολογικής εξομοίωσης προς αυτούς.». Περαιτέρω, όπως προαναφέρθηκε στη σκέψη 6, η περίπτωση 37 της

ανωτέρω υποπαραγράφου Γ.1. του ν.4093/2012 ορίζει ότι: «Ο χρόνος και ο τρόπος επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών αποδοχών ..., που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας υποπαραγράφου, καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών». Κατ' εξουσιοδότηση της τελευταίας σε αυτής εκδόθηκε η οικ. 2/83408/0022/14.11.2012 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (ΦΕΚ Β' 3017/14.11.2012), με την οποία, όπως προεκτέθηκε, καθορίστηκε ο χρόνος και ο τρόπος επιστροφής των ποσών που προέκυψαν από την αναδρομική μείωση, από 1.8.2012, των αποδοχών και συντάξεων των μισθοδοτούμενων βάσει ειδικών μισθολογίων, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι δικαστικοί λειτουργοί.

22. Περαιτέρω, μετά τη δημοσίευση του ν.4093/2012 και την κύρωση του κρατικού προϋπολογισμού στον οποίο ενσωματώθηκαν τα μέτρα δημοσιονομικής στρατηγικής που είχαν περιληφθεί στο μεσοπρόθεσμο πλαίσιο δημοσιονομικής στρατηγικής (ν.4095/2012, ΦΕΚ Α' 226) το Eurogroup αποφάσισε στις 27 Νοεμβρίου 2012 την αποκατάσταση της ομαλής ροής χρηματοδότησης της Ελλάδας, ενώ το Δεκέμβριο του 2012 έλαβε χώρα νέα επικαιροποίηση του Μνημονίου Συνεννόησης. Στο επικαιροποιημένο Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής του Δεκεμβρίου 2012 κατεγράφησαν όλα τα μέτρα που είχαν ήδη περιληφθεί στο μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό σχεδιασμό για τον περιορισμό του μισθολογικού κόστους του δημοσίου, μεταξύ των οποίων και η προοδευτική μείωση των αποδοχών των αμειβομένων βάσει ειδικών μισθολογίων (βλ. σχετ. και σκέψη 9).

23. Από τα προεκτεθέντα συνάγεται ότι από τη δημοσίευση του ν.3833/2010 μέχρι την αναδρομική, από 1.8.2012, μείωση των αποδοχών τους που επήλθε με τις προεκτεθείσες διατάξεις των περιπτώσεων 13-14 της υποπαραγρ. Γ.1. της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012, οι δικαστικοί λειτουργοί υπέστησαν διαδοχικά σημαντικές μειώσεις στις αποδοχές τους, οι οποίες οδήγησαν και σε αντίστοιχες μειώσεις των συντάξιμων αποδοχών και κατ' επέκταση και των συντάξεων των συνταξιούχων δικαστών (μείωση του βασικού μισθού του πρωτοδίκη και των αντίστοιχων βαθμών, μείωση των συντελεστών βάσει των οποίων καθορίζονται οι βασικοί μισθοί των λοιπών βαθμών, μείωση κατά 12% της πάγιας αποζημίωσης και της αποζημίωσης εξόδων παράστασης και κατά 20% του επιδόματος για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των υποθέσεων καθώς και για την αντιστάθμιση των δαπανών, πρόσθετη μείωση κατά 8% της πάγιας αποζημίωσης και της αποζημίωσης εξόδων παράστασης που είχαν ήδη περικοπεί κατ' εφαρμογή του ν.3833/2010, μείωση των επιδομάτων εορτών και αδείας κατά 30%, στη συνέχεια δε καθορισμός τους στο ενιαίο ποσό των 1.000 ευρώ κατ' έτος και, για όσους ελάμβαναν μηνιαίες μεικτές αποδοχές ανώτερες των 3.000 ευρώ πλήρης κατάργησή τους, κ.λπ.). Στις μειώσεις αυτές πρέπει να συνυπολογιστεί η αναστολή, κατά το χρονικό διάστημα από 1.7.2011 έως 1.8.2012, της χορήγησης μισθολογικής προαγωγής και των αυξήσεων του επιδόματος χρόνου υπηρεσίας, καθώς και η επιβολή ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης για την καταπολέμηση της ανεργίας, η οποία υπολογίζεται σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) επί των τακτικών αποδοχών και πρόσθετων

αμοιβών και αποζημιώσεων (άρθρο 38 παρ. 2 και 5 του ν.3986/2011) και, τέλος, η κατάργηση, με την περίπτωση 1 της υποπαραγράφου Γ.1. της παραγράφου Γ. του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012, των επιδομάτων εορτών και αδειάς για όσους εξακολουθούσαν να τα λαμβάνουν. Παράλληλα, τόσο οι εν ενεργεία όσο και οι συνταξιούχοι δικαστικοί λειτουργοί υπεβλήθησαν, και στο σύνολο των γενικής φύσης οικονομικών και φορολογικών μέτρων που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση του δημοσιονομικού προβλήματος της χώρας, τέτοια δε μέτρα ήταν, μεταξύ άλλων, η σταδιακή μείωση του αφορολογήτου ορίου, ο περιορισμός των κλιμακίων και η αύξηση των συντελεστών φορολογίας εισοδήματος (άρθρα 27 του ν.3986/2011, 1 επ. του ν.3842/2010, 38 του ν.4024/2011 κ.ά.), η επιβολή ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης (άρθρο 29 του ν.3986/2011), η διαδοχική αύξηση των συντελεστών του φόρου προστιθέμενης αξίας, η υπαγωγή στους αυξημένους συντελεστές αγαθών και υπηρεσιών που υπάγονταν σε κατώτερη κλίμακα και η αύξηση των ειδικών φόρων κατανάλωσης (άρθρα 12 επ. του ν.3833/2010, 34 του ν.3986/2011 κ.ά.), η εξίσωση του φόρου πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης (άρθρο 36 του ν.3986/2011), καθώς και η σταδιακή αύξηση των αντικειμενικών αξιών των ακινήτων και η επιβολή του ειδικού φόρου ηλεκτροδοτούμενων (άρθρα 33 του ν.3986/2011, 53 του ν.4021/2011), κ.ά.. Όσον αφορά δε ειδικά στους συνταξιούχους, αυτοί υπεβλήθησαν και σε άλλα, πέραν των ανωτέρω, μέτρα (άρθρα 11 του ν.3865/2010 που θέσπισε την εισφορά αλληλεγγύης συνταξιούχων, 2 παρ. 13 και 14 του ν.4002/2011 που αύξησε την εισφορά αλληλεγγύης συνταξιούχων και προέβη σε παρακράτηση μηνιαίας εισφοράς σε συνταξιούχους ηλικίας κάτω των 60 ετών, 1 του ν.4051/2012 που θέσπισε

μειώσεις στις συντάξεις που υπερέβαιναν το ποσό των 1.300 ευρώ και τέλος ο ίδιος ν.4093/2012 που στην παράγραφο Β. υποπαράγραφο Β.3. προέβλεπε περαιτέρω μειώσεις για τις άνω των 1.000 ευρώ συντάξεις σε ποσοστά 5, 10, 15 και 20%, ανάλογα με το ύψος αυτών).

24. Εξάλλου, ούτε από τις προπαρασκευαστικές εργασίες ψήφισης του ν.4093/2012, ούτε από το κείμενο του εγκριθέντος με το νόμο αυτό Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016, ούτε, τέλος, από το κείμενο του εγκριθέντος με το ν.4046/2012 Μνημονίου Συνεννόησης προκύπτει ότι, κατά τον προσδιορισμό του ύψους των περικοπών στα «ειδικά μισθολόγια» μεταξύ των οποίων το μισθολόγιο των δικαστικών λειτουργών, ελήφθησαν υπόψη και άλλα κριτήρια, πέραν του καθαρώς αριθμητικού και, ως εκ τούτου, πρόδηλα απρόσφορου κριτηρίου, της επίτευξης δηλαδή συγκεκριμένης μεσοσταθμικής μείωσης του μισθολογικού κόστους του Δημοσίου. Ούτε προκύπτει ότι έγιναν ειδικές εκτιμήσεις για τις επιπτώσεις από τις εν λόγω μειώσεις στους αμειβόμενους με τα μισθολόγια αυτά, ούτε αν οι εκ των μειώσεων προερχόμενες επιπτώσεις είναι μικρότερες ή μεγαλύτερες από το οικονομικό όφελος που θα προκύψει, ούτε, τέλος, αν θα μπορούσαν να ληφθούν άλλα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος, με μικρότερο κόστος για αυτούς και ειδικότερα για τους δικαστικούς λειτουργούς. Δεν εξετάστηκε, επίσης, αν οι αποδοχές των δικαστικών λειτουργών παραμένουν, και μετά τις νέες μειώσεις, επαρκείς για την αντιμετώπιση του κόστους αξιοπρεπούς διαβίωσής τους και ανάλογες της αποστολής τους. Αντιθέτως, όπως συνάγεται από τα αναφερόμενα στο προσαρτημένο στο ν.4046/12 Μνημόνιο Οικονομικής και

Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής, ένας εκ των λόγων, για τους οποίους είναι αναγκαία η λήψη νέων μέτρων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι νέες μειώσεις στις αποδοχές των δικαστικών λειτουργών, είναι και το γεγονός ότι δεν έχει επιτευχθεί η είσπραξη των φορολογικών εσόδων («συνεχή προβλήματα της Ελλάδας με τη φορολογική συμμόρφωση», «χαμηλή είσπραξη φόρων σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες»).

25. Περαιτέρω, με τα δεδομένα που ίσχυαν κατά το χρόνο δημοσίευσης του ν.4093/2012 οι συγκεκριμένες μειώσεις των αποδοχών των δικαστικών λειτουργών, που επήλθαν με το νόμο αυτό αποκλειστικά με βάση το καθαρώς αριθμητικό κριτήριο, συνυπολογιζόμενες με την πλήρη κατάργηση των επιδομάτων εορτών και αδείας, τις υπόλοιπες μειώσεις που, κατά τα ανωτέρω, επεβλήθησαν διαδοχικά στις αποδοχές αυτών και τις αλληπάλληλες φορολογικές επιβαρύνσεις, υπερβαίνουν, λόγω του σωρευτικού τους αποτελέσματος και της έκτασής τους, το όριο που θέτουν οι συνταγματικές αρχές της αναλογικότητας και της ισότητας στα δημόσια βάρη, δεδομένης εξάλλου, και της αδυναμίας προώθησης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και είσπραξης των ληξιπροθέσμων φορολογικών οφειλών που απετέλεσαν, κατά τα προεκτεθέντα, έναν από τους λόγους για τους οποίους κρίθηκαν και πάλι αναγκαίες, μεταξύ άλλων, οι νέες μειώσεις στις αποδοχές των αμειβόμενων με τα «ειδικά μισθολόγια», μεταξύ των οποίων και των δικαστικών λειτουργών.

26. Κατόπιν των ανωτέρω, οι λόγοι δημοσίου συμφέροντος που επικαλείται η Διοίκηση προς δικαιολόγηση των επίμαχων περικοπών του ν.4093/2012 (βλ. τα από ... και ..., κατατεθέντα αντίστοιχα στις ... και ...,

υπομνήματα του Υπουργού Οικονομικών), οι οποίοι συνίστανται στην επίτευξη των στόχων του μεσοπρόθεσμου προγράμματος, στην εκπλήρωση, δηλαδή, των προϋποθέσεων που τίθενται, υπό μορφή προαπαιτούμενων, για τη συνέχιση της χρηματοδότησης του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής της χώρας, αν και δικαιολογούν καταρχήν τη λήψη μέτρων περιστολής των δημοσίων δαπανών, περιοριζόμενοι στην ανάγκη μείωσης του μισθολογικού κόστους του προσωπικού του Δημοσίου για την κάλυψη τμήματος του δημοσιονομικού κενού του προγράμματος προσαρμογής, το οποίο προέκυψε, κυρίως, λόγω της αποτυχίας είσπραξης των προβλεπόμενων φορολογικών εσόδων και των ανείσπρακτων οφειλών παρελθόντων ετών και της αδυναμίας προώθησης των διαρθρωτικού χαρακτήρα μεταρρυθμίσεων του προγράμματος προσαρμογής, δεν αρκούν για να καταστήσουν συνταγματικά ανεκτές τις συγκεκριμένες περικοπές. Και τούτο διότι, ανεξαρτήτως του ότι το δημόσιο συμφέρον, για την εξυπηρέτηση του οποίου επεβλήθησαν οι νέες μειώσεις, δεν ήταν τόσο έντονο όσο εκείνο που δικαιολογούσε την υιοθέτηση των αρχικών μέτρων των ν.3833/2010 και 3845/2012 που ελήφθησαν, κατά τις διαπιστώσεις του νομοθέτη, προ του κινδύνου άμεσης χρεωκοπίας και εξόδου της χώρας από την ευρωζώνη, οι επίμαχες περικοπές συνιστούν μέτρα που λαμβάνονται μεν για την αντιμετώπιση της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης, επιβαρύνουν, όμως, και πάλι, κατά παράβαση της κατ' άρθρο 25 παρ. 4 του Συντάγματος υποχρέωσης όλων των πολιτών για εκπλήρωση του χρέους της κοινωνικής και εθνικής αλληλεγγύης, την ίδια κατηγορία πολιτών. Περαιτέρω, οι περικοπές αυτές δεν μπορούν να δικαιολογηθούν ούτε εκ του λόγου ότι αποτελούν τμήμα ενός ευρύτερου

προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής που περιέχει δέσμη μέτρων για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας και την εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών, προϋπόθεση, η οποία αποτελεί αναγκαίο όχι όμως και επαρκή όρο για τη συνταγματικότητα των εν λόγω περικοπών. Εξάλλου, η συνταγματικότητα των μέτρων αυτών δεν μπορεί να στηριχθεί ούτε στη μεγαλύτερη της αναμενόμενης ύφεση της ελληνικής οικονομίας, η οποία κατέστησε μεν επιβεβλημένη τη λήψη νέων μέτρων, όχι όμως και αναγκαίως την εκ νέου περιστολή του μισθολογικού κόστους του Δημοσίου, ούτε στην αυξημένη αποτελεσματικότητα των εν λόγω μέτρων, η οποία, ωστόσο, δεν μπορεί να δικαιολογήσει την κατ' επανάληψη επιβάρυνση των ίδιων προσώπων. Τέλος, και με την 2012/211/ΕΕ απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 13.3.2012 προβλέφθηκε «μείωση κατά 12% κατά μέσο όρο των ειδικών μισθών του δημόσιου τομέα για τους οποίους δεν ισχύει το νέο μισθολόγιο», πλην όμως ο εθνικός νομοθέτης, κατά την άσκηση της εθνικής δημοσιονομικής πολιτικής στο πλαίσιο εκπλήρωσης των διεθνών υποχρεώσεων της Χώρας, δεν απαλλάσσεται από την τήρηση των προαναφερομένων συνταγματικών διατάξεων και αρχών.

27. Κατά συνέπεια, ενόψει των προεκτεθέντων στις σκέψεις 24-26, οι διατάξεις τόσο των περιπτώσεων 13-14 της υποπαραγράφου Γ.1. της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012, με τις οποίες μειώθηκαν οι αποδοχές των εν ενεργεία δικαστικών λειτουργών, κατ' επέκταση δε και οι συντάξιμες αποδοχές και οι συντάξεις των συνταξιούχων δικαστών, και μάλιστα αναδρομικά από 1.8.2012, όσο και της απόλυτα συναφούς προς αυτές

περίπτωσης 37, αντίκεινται προς τις συνταγματικές διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 5 και 25 παρ. 4 και καθίστανται ως εκ τούτου ανίσχυρες.

Μειοψήφησαν οι Σύμβουλοι Χρυσούλα Καραμαδούκη, Μαρία Βλαχάκη, Γεώργιος Βοΐλης, Βασιλική Ανδρεοπούλου, Μαρία Αθανασοπούλου και Ασημίνα Σαντοριναίου, οι οποίοι διατύπωσαν την ακόλουθη άποψη : Οι διατάξεις των περιπτώσεων 13-14 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, με τις οποίες θεσπίστηκε νέο (μειωμένο) μισθολόγιο για τους δικαστικούς λειτουργούς και κατά το μέρος που οι διατάξεις αυτές επηρεάζουν, κατά το άρθρο 9 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα (π.δ. 169/2007), τις συντάξιμες αποδοχές όσων από αυτούς είναι συνταξιούχοι (δηλαδή τον βασικό τους μισθό, το επίδομα χρόνου υπηρεσίας και την πάγια αποζημίωση λόγω των ειδικών συνθηκών προσφοράς υπηρεσιών), δεν παραβιάζουν τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 5 και 25 παρ. 4 του Συντάγματος, με τις οποίες καθιερώνεται, αντίστοιχα, η αρχή της ισότητας ενώπιον των δημοσίων βαρών και η υποχρέωση όλων των πολιτών να εκπληρώνουν το χρέος της κοινωνικής και εθνικής αλληλεγγύης. Ειδικότερα, ανεξαρτήτως αν η θέσπιση νέου μειωμένου μισθολογίου για τους δικαστικούς λειτουργούς, αλλά και τους λοιπούς δημοσίους υπαλλήλους, συνιστά επιβολή δημοσιονομικού βάρους κατά την έννοια της προαναφερόμενης συνταγματικής διάταξης της παρ. 5 του άρθρου 4, ώστε να τίθεται ζήτημα άνισης κατανομής των δημοσιονομικών βαρών ή αδικαιολόγητης επιβολής αυτών σε βάρος ορισμένης μόνο κατηγορίας πολιτών, ο κοινός νομοθέτης, εφόσον δεν κατοχυρώνεται από συνταγματικής ή υπερνομοθετικής ισχύος διάταξη ή αρχή δικαίωμα σε μισθό ή σύνταξη ορισμένου

ύψους, δεν κωλύεται να αναμορφώνει επί το δυσμενέστερο τα μισθολόγια των υπαλλήλων και λειτουργών του δημόσιου τομέα, μεταξύ των οποίων και των δικαστικών λειτουργών, εφόσον, κατά την εκτίμησή του, η οποία υπόκειται σε οριακό μόνο δικαστικό έλεγχο, συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος για την περιστολή του μισθολογικού κόστους του δημόσιου τομέα και τηρούνται οι αρχές της ισότητας, της αναλογικότητας και του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Εν προκειμένω δε δεν ανακύπτει ζήτημα παραβίασης της αρχής της ισότητας στα δημόσια βάρη ή της υποχρέωσης όλων των πολιτών προς εκπλήρωση του χρέους τους για κοινωνική και εθνική αλληλεγγύη, καθόσον ο νομοθέτης δεν επενέβη με το ν. 4093/2012 - στον οποίο μάλιστα ενσωματώθηκαν οι μειώσεις που είχαν επέλθει προηγουμένως με τους νόμους 3833 και 3845/2010 στα επιδόματα που συνυπολογίζονται στις συντάξιμες αποδοχές τους - μονομερώς και επιλεκτικά σε βάρος μόνο των δικαστικών λειτουργών, μειώνοντας τις αποδοχές και κατ' επέκταση τις συντάξεις τους. Και τούτο πρωτίστως διότι οι δικαστικοί λειτουργοί δεν είναι η μόνη κατηγορία πολιτών που υπέστη μειώσεις αποδοχών και συντάξεων, ώστε να τίθεται ζήτημα άνισης μεταχείρισής τους, αφού νέα μειωμένα μισθολόγια έχουν θεσπιστεί τόσο με το ν. 4024/2011 για τους υπαγόμενους στο ενιαίο μισθολόγιο υπαλλήλους, όσο και με το ν. 4093/2012 για τις λοιπές -πέραν των δικαστών- κατηγορίες υπαλλήλων και λειτουργών που υπάγονται σε ειδικά μισθολόγια, αλλά και για εκείνους που δεν είναι μεν υπάλληλοι, πλην όμως λαμβάνουν αντιμισθία, αποδοχές, αποζημιώσεις ή έξοδα παράστασης από το Δημόσιο, τους ο.τ.α. και τα λοιπά ν.π.δ.δ., καθώς και τα ν.π.ι.δ. που ανήκουν στους ως άνω φορείς (βλ. άρθρο

πρώτο παρ. Γ υποπαρ. Γ.1. περ. 2-8 του ν. 4093/2012). Πέραν δε τούτου, το νέο μισθολόγιο για τους δικαστικούς λειτουργούς, που θεσπίστηκε με το ν. 4093/2012, σε εκτέλεση του ν. 4046/2012 (Μνημόνιο ΙΙ – Α΄ 28/14.2.2012) και εντάσσεται στο μεσοπρόθεσμο πλαίσιο δημοσιονομικής στρατηγικής 2013-2016, δεν επιφέρει τέτοιου ύψους μειώσεις, ώστε να τίθεται σε διακινδύνευση η αξιοπρεπής διαβίωσή τους, αποτελεί δε τμήμα ενός ευρύτερου προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που περιέχει δέσμη μέτρων, τα οποία αφορούν το σύνολο του πληθυσμού της χώρας και των οποίων η συνδυασμένη εφαρμογή είναι κατά την ουσιαστική εκτίμηση του νομοθέτη - επί της οποίας οριακός μόνον έλεγχος χωρεί από τη δικαστική εξουσία, κατ' επιταγήν της συνταγματικής αρχής περί διακρίσεως των εξουσιών - αναγκαία τόσο για την άμεση αντιμετώπιση της οξείας δημοσιονομικής κρίσης, όσο και την εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών και τη βελτίωση της μελλοντικής δημοσιονομικής και οικονομικής κατάστασης της χώρας. Περαιτέρω, το ανίσχυρο ή μη των μισθολογικών ρυθμίσεων του ν. 4093/2012, κατ' εφαρμογή των οποίων χώρησε η επίδικη αναπροσαρμογή της σύνταξης του εκκαλούντος συνταξιούχου δικαστικού λειτουργού, κατ' επέκταση δε η νομιμότητα της προσβαλλόμενης συνταξιοδοτικής πράξης, δεν μπορεί να κριθεί με βάση ρυθμίσεις άλλων νόμων (3865/2010, 3986/2011, 4002/2011, 4024/2011, 4051/2012), καθώς και της παραγράφου Β΄ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, που προβλέπουν (ανεξάρτητα από τη συμβατότητά τους ή μη προς υπέρτερης τυπικής ισχύος διατάξεις, που είναι αντικείμενο άλλης διαφοράς) περικοπές στις συντάξεις, καθόσον οι ως άνω περικοπές, πέραν του ότι αφορούν

όλους τους συνταξιούχους του δημόσιου τομέα (αλλά και τους συνταξιούχους όλων των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης – βλ. άρθρο 38 ν. 3863/2010), ουδόλως σχετίζονται με τον κανονισμό ή την αναπροσαρμογή των συντάξεων, αλλά επιβάλλονται, προς θεραπεία άλλων σκοπών, κατά την καταβολή των συντάξεων, στο στάδιο δηλαδή εκτέλεσης των συνταξιοδοτικών πράξεων, και δεν αφορούν, συνακόλουθα, στην υπό κρίση διαφορά που αφορά τη νομιμότητα ή μη της πράξης αναπροσαρμογής της σύνταξης του εκκαλούντος σε σχέση με τις συγκεκριμένες και μόνο μισθολογικές ρυθμίσεις της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012. Συνεπώς, κατά τη μειοψηφούσα αυτή άποψη, οι ως άνω ρυθμίσεις δεν αντίκεινται στα άρθρα 4 παρ. 5 και 25 παρ. 4 του Συντάγματος και θα έπρεπε, ως εκ τούτου, να εξετασθεί περαιτέρω η βασιμότητα των λοιπών προβαλλόμενων λόγων έφεσης και παρεμβάσεων. Η γνώμη αυτή δεν εκράτησε.

Ο Αντιπρόεδρος Ιωάννης Σαρμάς, που μειοψήφησε, διατύπωσε την εξής ειδικότερη γνώμη : Το Δικαστήριο έκρινε σε προηγούμενη σκέψη ότι η δικαιοδοσία του στην υπόθεση αυτή είναι περιορισμένη: δεν δικαιούται να εξετάσει την υπόθεση υπό το πρίσμα των συνταγματικών εγγυήσεων με τις οποίες περιβάλλεται η άσκηση της δικαστικής εξουσίας. Ό,τι ακολουθεί συνεπώς αφορά εξέταση της υποθέσεως υπό το πρίσμα των συνταγματικών ρυθμίσεων που διέπουν το σύνολο των απασχολούμενων στο Κράτος υπαλλήλων και λειτουργών. Εν όψει αυτών, παρατηρητέο καταρχάς ότι η θέσπιση νέων μειωμένων μισθολογίων για τους δημοσίους υπαλλήλους και λειτουργούς

αποτελέσε τμήμα ενός ευρύτερου προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με δέσμη μέτρων που αφορούν το σύνολο του πληθυσμού της χώρας, και των οποίων η συνδυασμένη εφαρμογή ήταν, κατά την ουσιαστική εκτίμηση του Νομοθέτη, αναγκαία για την άμεση αντιμετώπιση της οξείας δημοσιονομικής κρίσης, την εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών και τη βελτίωση της μελλοντικής δημοσιονομικής και οικονομικής κατάστασης της χώρας. Η εν λόγω ουσιαστική εκτίμηση του Νομοθέτη, που στηρίζεται σε στάθμιση σωρείας παραγόντων και που αποτελεί, στο πλαίσιο του δημοκρατικού πολιτεύματος, εκδήλωση κυβερνητικής ευθύνης έναντι του λαού, ελέγχεται οριακά μόνον από τη δικαστική λειτουργία, σεβόμενη την συνταγματική αρχή της διακρίσεως των εξουσιών. Ο οριακός αυτός έλεγχος περιορίζεται στο αν τα υπό τον έλεγχο μέτρα έχουν ληφθεί για την επίτευξη θεμιτού σκοπού, αν εμφανίζουν μια εύλογη σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό και, τέλος, αν με αυτά επιβάλλεται, σε μια κατηγορία απασχολουμένων έναντι των λοιπών κατηγοριών, θυσία καταδήλως δυσανάλογη. Δοθέντος δε ότι στον έλεγχο συνταγματικότητας σε περιπτώσεις ως η ανωτέρω ισχύει αναγκαίως για τον δικαστή, που δεν αναμειγνύεται αυτεπαγγέλτως στην άσκηση κυβερνητικής πολιτικής, το τεκμήριο της συνταγματικότητας του ελεγχόμενου νομοθετήματος, το βάρος αποδείξεως του αντιθέτου πέπτει σε όποιον επικαλείται την αντισυνταγματικότητα, ήτοι εν προκειμένω στον εκκαλούντα. Όμως, η αναπτυχθείσα στη δίκη επιχειρηματολογία από τον εκκαλούντα, εξεταζομένη εντός του πλαισίου οριακού δικαστικού ελέγχου, δεν αρκεί, κατά την

μειοψηφήσασα γνώμη, να ανατρέψει το ως άνω τεκμήριο. Η γνώμη όμως αυτή δεν εκράτησε.

28. Όπως παγίως έχει γίνει δεκτό από την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βλ. αποφάσεις 1517/2011, 2028/2004, 1952/2004, κ.ά.), με τη διάταξη του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α., που κυρώθηκε με το ν.δ.53/1974 και έχει, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, υπερνομοθετική ισχύ, θεσπίζεται, καταρχήν, γενικός κανόνας, σύμφωνα με τον οποίο κατοχυρώνεται ο σεβασμός της περιουσίας του προσώπου, το οποίο μπορεί να την στερηθεί μόνο για λόγους δημόσιας ωφέλειας, τηρουμένων βεβαίως των αρχών της ισότητας στην κατανομή των δημοσίων βαρών (άρθρο 4 παρ. 5 του Σ.) και της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 του Σ.). Στην έννοια της περιουσίας περιλαμβάνονται όχι μόνον τα εμπράγματα δικαιώματα, αλλά και όλα τα δικαιώματα “περιουσιακής φύσεως” και τα κεκτημένα “οικονομικά συμφέροντα”. Καλύπτονται έτσι και απαιτήσεις που απορρέουν από έννομες σχέσεις δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, είτε αναγνωρισμένες με δικαστική ή διαιτητική απόφαση, είτε απλώς γεννημένες κατά το εθνικό δίκαιο, εφόσον υπάρχει νόμιμη προσδοκία ότι μπορούν σε περίπτωση άρνησης να ικανοποιηθούν δικαστικά. Τέτοιες είναι και οι απαιτήσεις για σύνταξη και για κοινωνικοασφαλιστικές εν γένει παροχές. Από την ίδια διάταξη συνάγεται, περαιτέρω, ότι η διατήρηση στο διηνεκές του συστήματος αναπροσαρμογής απονεμηθεισών ήδη συντάξεων δεν αποτελεί δικαίωμα που εμπίπτει στην έννοια της προστατευόμενης από τη διάταξη αυτή περιουσίας και συνεπώς η για το μέλλον μεταβολή του συστήματος αυτού δεν παραβιάζει την εν

λόγω διάταξη. Αντιθέτως, η αναγνωρισμένη από το υφιστάμενο δίκαιο αξίωση του ήδη συνταξιούχου για αναπροσαρμογή της σύνταξής του με βάση επελθούσα γενική αύξηση των μισθών των εν ενεργεία συναδέλφων του, η οποία έχει γεννηθεί ήδη από του χρόνου εκείνου και επομένως αποτελεί από τη γέννησή της στοιχείο της περιουσίας του δυναμένη να επιδιωχθεί δικαστικά, δεν επιτρέπεται να καταργηθεί ή αποσβεστεί ή περιοριστεί με αναδρομική ουσιαστική νομοθετική ρύθμιση, αν δεν συντρέχουν πράγματι λόγοι επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι να δικαιολογούν την κατάργηση ή τον περιορισμό της, τηρουμένης πάντοτε μιας δίκαιης ισορροπίας μεταξύ των απαιτήσεων του γενικού συμφέροντος και των επιταγών της προάσπισης του περιουσιακού δικαιώματος. Διαφορετικά, δεν συμβιβάζονται προς την προεκτεθείσα υπερνομοθετικής ισχύος διάταξη, αφού τείνουν σε αδικαιολόγητη αποστέρηση προστατευόμενου από αυτήν περιουσιακού αγαθού.

29. Ενόψει των ανωτέρω, τα οποία για την ταυτότητα του νομικού λόγου, ισχύουν και σε περίπτωση μείωσης της σύνταξης, οι διατάξεις των περιπτώσεων 13-14 της υποπαραγράφου Γ.1. της παραγράφου Γ του ν.4093/2012 με τις οποίες η αναπροσαρμογή (μείωση) των συντάξεων των συνταξιούχων δικαστών ανατρέχει αναδρομικά στην 1^η.8.2012, λόγω μείωσης των αποδοχών των ενεργεία δικαστών από 1.8.2012, αντίκεινται στις διατάξεις του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α. και είναι συνεπώς ανίσχυρες. Και τούτο διότι, θίγουν το νόμιμα αναγνωρισμένο, με τις μέχρι την έναρξη ισχύος του ν.4093/2012 ισχύουσες διατάξεις, περιουσιακής φύσης δικαίωμα των εν λόγω συνταξιούχων του Δημοσίου για μη μείωση των συντάξεών τους για το χρονικό

σημείο πριν από τη δημοσίευση του ν.4093/2012 και έως την 1^η.8.2012 - τις οποίες (συντάξεις) είχαν ήδη εισπράξει νόμιμα με βάση το νομοθετικό καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο της καταβολής τους και τις οποίες ο νεότερος νόμος, μεταβάλλοντας αναδρομικά το καθεστώς, χαρακτήρισε εκ των υστέρων ως «αχρεωστήτως» καταβληθείσες -, χωρίς περαιτέρω να προκύπτει ότι η εν λόγω αναδρομική μείωση υπαγορεύθηκε από λόγους γενικότερου δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος κατόπιν τήρησης των αρχών της ισότητας και της ισότητας στην κατανομή των δημοσίων βαρών (άρθρο 4 παρ. 1 και 5 του Σ.) και της αναλογικότητας, ενόψει και του γεγονότος ότι όμοια ρύθμιση δεν θεσπίστηκε και για τους λοιπούς εν γένει συνταξιούχους του Δημοσίου (βλ. Πρακτικά της 2^{ης} Ειδικής Συνεδρίασης της Ολ.Ε.Σ. της 27^{ης}.2.2013, σελ. 36-38).

30. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, οι διατάξεις των περιπτώσεων 13 και 14 της υποπαραγράφου Γ.1. της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012, με τις οποίες κατ' εφαρμογή του άρθρου 9 του π.δ.169/2007 μειώθηκαν οι συντάξεις των συνταξιούχων δικαστικών λειτουργών λόγω μείωσης των αποδοχών των εν ενεργεία δικαστικών λειτουργών και μάλιστα αναδρομικά από 1.8.2012, καθώς και η συναφής προς αυτές διάταξη της περίπτωσης 37 της ίδιας ως άνω υποπαραγράφου αντίκεινται προς τις συνταγματικές διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 5 και 25 παρ. 4 καθώς και την υπερνομοθετικής ισχύος διάταξη του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου. Μετά δε την επίλυση του νομικού ζητήματος πρέπει η ένδικη έφεση και οι υπέρ αυτής ασκηθείσες παρεμβάσεις να παραπεμφθούν στο αρμόδιο ΙΙ Τμήμα για να εξεταστούν περαιτέρω.

Για τους λόγους αυτούς

Επιλύει κατά τα ανωτέρω το νομικό ζήτημα.

Αποφαίνεται ότι οι διατάξεις των περιπτώσεων 13 και 14 της υποπαραγράφου Γ.1. της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012, με τις οποίες κατ' εφαρμογή του άρθρου 9 του π.δ.169/2007 μειώθηκαν οι συντάξεις των συνταξιούχων δικαστικών λειτουργών λόγω μείωσης των αποδοχών των εν ενεργεία δικαστικών λειτουργών και μάλιστα αναδρομικά από 1.8.2012, καθώς και η συναφής προς αυτές διάταξη της περίπτωσης 37 της ίδιας ως άνω υποπαραγράφου αντίκεινται προς τις συνταγματικές διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 5 και 25 παρ. 4 καθώς και την υπερνομοθετικής ισχύος διάταξη του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου. Και,

Παραπέμπει την ένδικη έφεση και τις υπέρ αυτής παρεμβάσεις στο αρμόδιο ΙΙ Τμήμα.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 23 Ιουνίου 2014.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΗΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΓΝΑΡΔΕΛΛΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΑΡΘΑ ΔΗΜΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 17 Δεκεμβρίου 2014.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΓΓΕΛΑΡΑΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ